ANKARA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SAMSUN İLİNİN ANIT ve ANITSAL NİTELİKLİ AĞAÇLARININ TESPİTİ

Nisanur KUNT

BİYOLOJİ ANABİLİM DALI

ANKARA
2018

Her hakkı saklıdır

TEZ ONAYI

Nisanur KUNT tarafından hazırlanan **'Samsun İlinin Anıt ve Anıtsal Nitelikli Ağaçlarının Tespiti'** adlı tez çalışması 15.01.2018 tarihinde aşağıdaki jüri üyeleri önünde Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Biyoloji Anabilim Dalı'nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak başarı ile savunulmuştur.

Danışman: Prof. Dr. Atila YILDIZ
Ankara Üniversitesi Biyoloji Anabilim Dalı

Jüri Üyesi

Başkan : Prof. Dr. Ergin HAMZAOĞLU
Gazi Üniversitesi Biyoloji Anabilim Dalı

Üye : Prof. Dr. Nur Münevver Pınar
Ankara Üniversitesi Biyoloji Anabilim Dalı

Üye : Prof. Dr. Atila YILDIZ
Ankara Üniversitesi Biyoloji Anabilim Dalı

Yukarıdaki sonucu onaylarım.

Prof. Dr. Atila YETİŞEMİYEN
Enstitü Müdürü

ETİK

Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez içindeki bütün bilgilerin doğru ve tam olduğunu, bilgilerin üretilmesi aşamasında bilimsel etiğe uygun davrandığımı, yararlandığım bütün kaynakları atıf yaparak belirttiğimi beyan ederim.

15.01.2018

Nisanur KUNT

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

SAMSUN İLİNİN ANIT VE ANITSAL NİTELİKLİ AĞAÇLARININ TESPİTİ

Nisanur KUNT

Ankara Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Biyoloji Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Atila YILDIZ

Anıt ağaçların bilimsel tanımı 'yaş, çap ve boy itibariyle kendi türünün alışılmış ölçüleri üzerinde boyutlara sahip, yöre folklorunda, kültüründe ve tarihinde özel yeri bulunan, geçmiş ile günümüz, günümüz ile gelecek arasında iletişim sağlayabilecek uzunlukta doğal ömre sahip ağaçlar, anıt ağaçlarıdır' biçiminde yapılmaktadır. Anıt ağaçları, sahip olduğu özelliklerden ötürü her türlü önlem alınarak mutlak suretle korunup, doğal miras olarak gelecek nesillere bırakılması zorunlu olan ağaçlardır. Kamu yararı açısından da en yüksek değere sahip olan bu ağaçlar, amacı ne olursa olsun her türlü çevre düzenlemesinde 'muhafazası mutlak zorunlu' olan nesneler niteliğindedir. Hiçbir gerekçe ile kesilmeleri ya da bir başka yere taşınmaları mümkün değildir. Samsun ve çevresinde anıt ağacı niteliğinde birçok ağaç olmasına rağmen, bunların belirlenip korunması ve tanıtılması konusundaki çalışmalar oldukça sınırlıdır. Bu çalışma ile bölgedeki anıt ağaçlarının tespiti amaçlanmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre Samsun'da anıtsal ya da korunmaya değer nitelikte 61 adet ağaç değerlendirmeye alınmıştır. Bunlardan 21 tanesi anıt ağaç olup 40 tanesi de anıt ağaç olmaya aday olduğu için korunmaya değer niteliktedir.

Ocak 2018, 154 sayfa
Anahtar Kelimeler: Anıt ağaç, anıtsal nitelikli ağaç, biyoloji, Samsun

ABSTRACT

Master Thesis

DETERMINATION OF MONUMENTAL AND CANDIDATE MONUMENTAL TREES IN SAMSUN

Nisanur KUNT

Ankara University
Graduate School of Natural and Applied Sciences
Department of Biology

Supervisor: Prof. Dr. Atila YILDIZ

The scientific definition of monumental trees is ‘trees, monumental trees with natural lifespan that can communicate between past and present, between present and future, with special place in local folklore, culture and history, with dimensons on their usual measures of ages, diameter, and height’ it is made. The monumental trees are the ones that are absolutelynecessary to be preserved in absolute terms by taking precautions because of the characteristics they possess and to be left to future generations as natural heritage. These trees, which have the highest value in terms of public benefit, are, in any case, objects that are ‘absolutely necessary’ in any kind of environmental regulation. It is not possible for them to be slaugtered or moved to another place for any reason. Despite the fact that there are many trees in the vicinity of Samsun as monumental trees, the studies on the identification, preservation and promotion of them are very limited. This study has been contucted in Samsun. For the search, 61 trees have been examined, which are accepted as monumental or worth protection. 21 of those trees are monumental and 40 of them worth being protected.

January 2018, 154 pages

Key Words: Monumental tree, candidate monumental tree, biology, Samsun

TEŞEKKÜR

‘Samsun İlinin Anıt ve Anıtsal Nitelikli Ağaçlarının Tespiti’ konulu tez çalışmamın seçiminde beni yönlendiren, her aşamasında bilgi, öneri ve yardımlarını esirgemeyerek gelişmeme katkıda bulunan danışman hocam Ankara Üniversitesi Biyoloji Anabilim Dalı öğretim üyesi Sayın Prof. Dr. Atila YILDIZ’a, çalışmalarım boyunca desteklerini esirgemeyen Ankara Üniversitesi Kimya Mühendisliği Anabilim Dalı öğretim üyelerinden değerli hocam Prof. Dr. Nuray YILDIZ’a, tez çalışmam için gerekli olan anıt ağaç envanter bilgilerinin elde edilmesinde bana her türlü kolaylığı sağlayan, arazi çalışmalarında tecrübe ve bilgilerinden faydalandığım kıymetli babam Hüseyin Avni ÇATAL’a, tezimi tamamlama sürecinde manevi desteğini eksik etmeyen sevgili anneme, çalışmalarım süresince birçok fedakarlıklar göstererek beni destekleyen eşim ve çocuklarıma en derin duygularla teşekkür ederim.

Nisanur KUNT

Ankara, Ocak 2018

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI

ETİK…….....……i

ÖZET……ii

ABSTRACT……...….iii

TEŞEKKÜR……...iv

SİMGELER ve KISALTMALAR DİZİNİ……..……...vii

ŞEKİLLER DİZİNİ……..……..…....viii

ÇİZELGELER DİZİNİ……...…..….xii

1. GİRİŞ.....1

1.1 Anıt Ağaç Kavramı.....3

1.2 Bir Ağacı Anıt Yapan Özellikler.....4

1.2.1 Fiziksel özellikleri.....4

1.2.2 Görsel ayrıcalıklar.....4

1.2.3 Moral ve kültürel değerler.....5

1.2.4 Tarihsel yönü ile anıt ağaçlar.....5

1.2.5 Mistik yönü ile anıt ağaçlar.....6

1.2.6 Mitoloji ve destanlardaki yönü ile anıt ağaçlar.....6

1.3 Samsun İlinin Anıt ve Anıtsal Nitelikteki Ağaçlarının Morfolojik Özellikleri.....7

1.3.1 Fraxinus excelsior L. (Dişbudak).....7

1.3.2 Pinus brutia Ten. (Kızılçam).....9

1.3.3 Platanus orientalis L. (Doğu Çınarı).....11

1.3.4 Tilia rubra D.C. (Ihlamur).....13

1.3.5 Quercus robur L. (Meşe).....15

1.3.6 Morus alba L. (Dut).....17

1.3.7 Cedrus libani A. RICH (Sedir).....19

1.3.8 Magnolia grandiflora L. (Manolya).....21

1.3.9 Aesculus hippocastanum L. (At kestanesi).....23

1.3.10 Juglans regia L. (Adi ceviz).....24

1.3.11 Carpinus betulus L. (Gürgen).....26

2. KAYNAK ÖZETLERİ 29
3. MATERYAL ve METOT 33
3.1 Gövde Çapı Ölçüm Metodu 35
3.2 Boy Ölçüm Metodu 35
3.3 Yaş Ölçüm Metodu 36
3.4 Ağaç Taç Genişliğinin Ölçülmesi 36
4. ARAŞTIRMA VE BULGULAR 38
4.1 Samsun İline Ait Mevcut Anıt Ağaçlar 38
4.2 Samsun İlindeki Anıtsal Nitelikli Ağaçlar 70
5. TARTIŞMA VE SONUÇ 143
KAYNAKLAR 145
EKLER 148
EK 1 Samsun İli Mevcut Anıt Ağaçlar 149
EK 2 Samsun İli Aday Anıt Ağaçlar 151
ÖZGEÇMİŞ 154

SİMGELER DİZİNİ

ED	Europian Datum (Avrupa Datumu- 1950)
OGM	Orman Genel Müdürlüğü
TÜBİVES	Türkiye Bitkileri Veri Sistemi
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
UTM	Universal Transverse Mercator
WGS	World Geodetic System

Kısaltmalar

cm	Santimetre
km	Kilometre
m	Metre
π	Pi sayısı

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.1 *Fraxinus excelsior* L. 8
Şekil 1.2 *Fraxinus excelsior* L. türünün Türkiye'deki yayılış haritası 9
Şekil 1.3 *Pinus brutia* Ten. 10
Şekil 1.4 *Pinus brutia* Ten. türünün Türkiye'deki yayılış haritası 11
Şekil 1.5 *Platanus orientalis* L. 12
Şekil 1.6 *Platanus orientalis* L. türünün Türkiye'deki yayılış haritası 13
Şekil 1.7 *Tilia rubra* D.C. 14
Şekil 1.8 *Tilia rubra* D.C. türünün Türkiye'deki yayılış haritası 15
Şekil 1.9 *Quercus robur* L. 16
Şekil 1.10 *Quercus robur* L. türünün Türkiye' deki yayılış haritası 17
Şekil 1.11 *Morus alba* L. 18
Şekil 1.12 *Morus alba* L. türünün Türkiye' deki yayılış haritası 19
Şekil 1.13 *Cedrus libani* A. Rich 20
Şekil 1.14 *Cedrus libani* A. Rich türünün Türkiye'deki yayılış haritası 21
Şekil 1.15 *Magnolia grandiflora* L. 22
Şekil 1.16 *Magnolia grandiflora* L. türünün Türkiye'deki yayılış haritası 23
Şekil 1.17 *Aesculus hippocataneum* L. 24
Şekil 1.18 *Juglans regia* L. 25
Şekil 1.19 *Juglans regia* L. türünün Türkiye' deki yayılış haritası 26
Şekil 1.20 Carpinus betulus L. 27
Şekil 1.21 *Carpinus betulus* L. türünün Türkiye' deki yayılış haritası 28
Şekil 4.1 1 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 39
Şekil 4.2 1 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. gövde 39
Şekil 4.3 2 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 40
Şekil 4.4 2 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. gövde 41
Şekil 4.5 3 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 42
Şekil 4.6 3 numaralı anıt *Platanus orientalus* L. gövde 42
Şekil 4.7 4 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 43
Şekil 4.8 4 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. gövde 44
Şekil 4.9 5 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 45
Şekil 4.10 5 numaralı anıt *Platanus orientalus* L. gövde 45
Şekil 4.11 6 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 46
Şekil 4.12 6 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. gövde 47
Şekil 4.13 7 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 48
Şekil 4.14 7 numaralı anıt *Platanus orintalis* L. gövde 48
Şekil 4.15 8 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 49
Şekil 4.16 8 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. gövde 50
Şekil 4.17 9 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L. 51
Şekil 4.18 10 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L. gövde 51
Şekil 4.19 10 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 52
Şekil 4.20 10 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. gövde 53
Şekil 4.21 11 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 54
Şekil 4.22 11 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. gövde 54
Şekil 4.23 12 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 55
Şekil 4.24 12 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. gövde 56
Şekil 4.25 13 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L. 57
Şekil 4.26 13 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L. gövde 57
Şekil 4.27 14 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L. 58
Şekil 4.28 14 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L. gövde 59
Şekil 4.29 15 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L. 60
Şekil 4.30 15 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L. gövde 60
Şekil 4.31 16 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 61
Şekil 4.32 16 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. gövde 62
Şekil 4.33 17 numaralı anıt *Carpinus betulus* L. 63

Şekil 4.34 17 numaralı *Carpinus betulus* L. gövde 63
Şekil 4.35 18 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 64
Şekil 4.36 18 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. gövde 65
Şekil 4.37 19 numaralı anıt *Juglans regia* L. 66
Şekil 4.38 19 numaralı anıt *Juglans regia* L. gövde 66
Şekil 4.39 20 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L. 67
Şekil 4.40 20 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L. gövde 68
Şekil 4.41 21 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 69
Şekil 4.42 21 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. gövde 69
Şekil 4.43 1 numaralı aday anıt ağaç ilçesi 70
Şekil 4.44 1 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 71
Şekil 4.45 1 numaralı aday anıt ağaç 71
Şekil 4.46 1 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 71
Şekil 4.47 2 numaralı aday anıt ağaç ilçesi 72
Şekil 4.48 2 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 72
Şekil 4.49 2 numaralı aday anıt ağaç 73
Şekil 4.50 2 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 73
Şekil 4.51 3 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 74
Şekil 4.52 3 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 74
Şekil 4.53 3 numaralı aday anıt ağaç 74
Şekil 4.54 3 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 75
Şekil 4.55 4 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 75
Şekil 4.56 4 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 76
Şekil 3.57 4 numaralı aday anıt ağaç 76
Şekil 4.58 4 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 76
Şekil 4.59 5 numaralı aday ağacın bulunduğu ilçe 77
Şekil 4.60 5 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 77
Şekil 4.61 5 numaralı aday anıt ağaç 78
Şekil 4.62 5 numralı aday anıt ağaca ait gövde 78
Şekil 4.63 6 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 79
Şekil 4.64 6 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 79
Şekil 4.65 6 numaralı aday anıt ağaç 80
Şekil 4.66 6 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 80
Şekil 4.67 7 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 81
Şekil 4.68 7 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 81
Şekil 4.69 7 numaralı aday anıt ağaç 81
Şekil 4.70 7 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 82
Şekil 4.71 8 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 82
Şekil 4.72 8 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 83
Şekil 4.73 8 numaralı aday anıt ağaç 83
Şekil 4.74 8 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 83
Şekil 4.75 9 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 84
Şekil 4.76 9 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 84
Şekil 4.77 9 numaralı aday anıt ağaç 85
Şekil 4.78 9 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 85
Şekil 4.79 10 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 86
Şekil 4.80 10 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 86
Şekil 4.81 10 numaralı aday anıt ağaç 86
Şekil 4.82 10 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 87
Şekil 4.83 11 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 88
Şekil 4.84 11 numaralı aday anıt ağaca ait uydu görüntüsü 88
Şekil 4.85 11 numaralı aday anıt ağaç 88
Şekil 4.86 11 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 89
Şekil 4.87 12 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 89
Şekil 4.88 12 numaralı aday anıt ağaca ait uydu görüntüsü 90
Şekil 4.89 12 numaralı aday anıt ağaç 90
Şekil 4.90 12 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 90
Şekil 4.91 13 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 91

Şekil 3.92 13 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 92
Şekil 4.93 13 numaralı aday anıt ağaç 92
Şekil 4.94 13 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 92
Şekil 4.95 14 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 93
Şekil 4.96 14 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 94
Şekil 4.97 14 numaralı aday anıt ağaç 94
Şekil 4.98 14 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 94
Şekil 4.99 15 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 95
Şekil 4.100 15 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 95
Şekil 4.101 15 numaralı aday anıt ağaç 96
Şekil 4.102 15 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 96
Şekil 4.103 16 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 97
Şekil 4.104 16 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 97
Şekil 4.105 16 numaralı aday anıt ağaç 97
Şekil 4.106 16 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 98
Şekil 4.107 17 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 98
Şekil 4.108 17 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 99
Şekil 4.109 17 numaralı aday anıt ağaç 99
Şekil 4.110 17 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 99
Şekil 4.111 18 numaralı aday anıt ağaca ait ilçe 100
Şekil 4.112 18 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 100
Şekil 4.113 18 numaralı aday anıt ağaç 101
Şekil 4.114 18 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 101
Şekil 4.115 19 numaralı aday anıt ağaca ait ilçe 102
Şekil 4.116 19 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 102
Şekil 4.117 19 numaralı aday anıt ağaç 102
Şekil 4.118 19 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 103
Şekil 4.119 20 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 103
Şekil 4.120 20 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 104
Şekil 4.121 20 numaralı aday anıt ağaç 104
Şekil 4.122 20 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 104
Şekil 4.123 21 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 105
Şekil 4.124 21 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 106
Şekil 4.125 21 numaralı aday anıt ağaç 106
Şekil 4.126 21 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 106
Şekil 4.127 22 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 107
Şekil 4.128 22 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 108
Şekil 4.129 22 numaralı aday anıt ağaç 108
Şekil 4.130 22 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 108
Şekil 4.131 23 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 109
Şekil 4.132 23 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 109
Şekil 4.133 23 numaralı aday anıt ağaç 110
Şekil 4.134 23 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 110
Şekil 4.135 24 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 111
Şekil 4.136 24 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 111
Şekil 4.137 24 numaralı aday anıt ağaç 111
Şekil 4.138 24 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 112
Şekil 4.139 25 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 113
Şekil 4.140 25 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 113
Şekil 4.141 25 numaralı aday anıt ağaç 113
Şekil 4.142 25 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 114
Şekil 4.143 26 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 114
Şekil 4.144 26 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 115
Şekil 4.145 26 numaralı aday anıt ağaç 115
Şekil 4.146 26 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 115
Şekil 4.147 27 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 116
Şekil 4.148 27 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 117
Şekil 4.149 27 numaralı aday anıt ağaç 117

Şekil 4.150 27 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 117
Şekil 4.151 28 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 118
Şekil 4.152 28 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 119
Şekil 4.153 28 numaralı aday anıt ağaç 119
Şekil 4.154 28 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 119
Şekil 4.155 29 numaralı aday ağacın bulunduğu ilçe 120
Şekil 4.156 29 numaralı adayanıt ağacın uydu görüntüsü 121
Şekil 4.157 29 numaralı aday anıt ağaç 121
Şekil 4.158 29 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 121
Şekil 4.159 30 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 122
Şekil 4.160 30 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 123
Şekil 4.161 30 numaralı aday anıt ağaç 123
Şekil 4.162 30 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 123
Şekil 4.163 31 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 124
Şekil 3.164 31 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 125
Şekil 4.165 31 numaralı aday anıt ağaç 125
Şekil 4.166 31 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 125
Şekil 4.167 32 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 126
Şekil 4.168 32 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 127
Şekil 4.169 32 numaralı aday anıt ağaç 127
Şekil 4.170 32 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 127
Şekil 4.171 33 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 128
Şekil 4.172 33 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 129
Şekil 4.173 33 numaralı aday anıt ağaç 129
Şekil 4.174 33 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 129
Şekil 4.175 34 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 130
Şekil 4.176 34 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 131
Şekil 4.177 34 numaralı aday anıt ağaç 131
Şekil 4.178 34 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 131
Şekil 4.179 35 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 132
Şekil 4.180 35 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 133
Şekil 4.181 35 numaralı aday anıt ağaç 133
Şekil 4.182 35 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 133
Şekil 4.183 36 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 134
Şekil 4.184 36 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 135
Şekil 4.185 36 numaralı aday anıt ağaç 135
Şekil 4.186 36 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 135
Şekil 4.187 37 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 136
Şekil 4.188 37 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 137
Şekil 4.189 37 numaralı aday anıt ağaç 137
Şekil 4.190 37 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 137
Şekil 4.191 38 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 138
Şekil 4.192 38 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 138
Şekil 4.193 38 numaralı aday anıt ağaç 139
Şekil 4.194 38 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 139
Şekil 4.195 39 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 140
Şekil 4.196 39 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 140
Şekil 4.197 39 numaralı adayanıt ağaç 140
Şekil 4.198 39 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 141
Şekil 4.199 40 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe 141
Şekil 4.200 40 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü 142
Şekil 4.201 40 numaralı aday anıt ağaç 142
Şekil 4.202 40 numaralı aday anıt ağaca ait gövde 142

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 4.1 1 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 38
Çizelge 4.2 2 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 40
Çizelge 4.3 3 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 41
Çizelge 4.4 4 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 43
Çizelge 4.5 5 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 44
Çizelge 4.6 6 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 46
Çizelge 4.7 7 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 47
Çizelge 4.8 8 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 49
Çizelge 4.9 9 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L. 50
Çizelge 4.10 10 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 52
Çizelge 4.11 11 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 53
Çizelge 4.12 12 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 55
Çizelge 4.13 13 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L. 56
Çizelge 4.14 14 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L. 58
Çizelge 4.15 15 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L. 59
Çizelge 4.16 16 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 61
Çizelge 4.17 17 numaralı anıt *Carpinus betulus* L. 62
Çizelge 4.18 18 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 64
Çizelge 4.19 19 numaralı anıt *Juglans regia* L. 65
Çizelge 4.20 20 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L. 67
Çizelge 4.21 21 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. 68
Çizelge 4.22 1 numaralı anıtsal nitelikli *Fraxinus excelsior* L. 70
Çizelge 4.23 2 numaralı anıtsal nitelikli *Fraxinus excelsior* L. 72
Çizelge 4.24 3 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L. 73
Çizelge 4.25 4 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L. 75
Çizelge 4.26 5 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L. 77
Çizelge 4.27 6 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L. 79
Çizelge 4.28 7 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L. 80
Çizelge 4.29 8 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L. 82
Çizelge 4.30 9 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L. 84
Çizelge 4.31 10 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L. 85
Çizelge 4.32 11 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L. 87
Çizelge 4.33 12 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L. 89
Çizelge 4.34 13 numaralı anıtsal nitelikli *Magnolia grandiflora* L. 91
Çizelge 4.35 14 numaralı anıtsal nitelikli *Magnolia grandiflora* L. 93
Çizelge 4.36 15 numaralı anıtsal nitelikli *Magnolia grandiflora* L. 95
Çizelge 4.37 16 numaralı anıtsal nitelikli *Cedrus libani* A. Rich. 96
Çizelge 4.38 17 numaralı anıtsal nitelikli *Aesculus hippocastanum* L. 98
Çizelge 4.39 18 numaralı anıtsal nitelikli *Aesculus hippocastanum* L. 100
Çizelge 4.40 19 numaralı anıtsal nitelikli *Aesculus hippocastanum* L. 101
Çizelge 4.41 20 numaralı anıtsal nitelikli *Pinus brutia* Ten. 103
Çizelge 4.42 21 numaralı anıtsal nitelikli *Pinus brutia* Ten. 105
Çizelge 4.43 22 numaralı anıtsal nitelikli *Tilia rubra* D.C. 107
Çizelge 4.44 23 numaralı anıtsal nitelikli *Fraxinus excelsior* L. 109
Çizelge 4.45 24 numaralı anıtsal nitelikli *Fraxinus excelsior* L. 110
Çizelge 4.46 25 numaralı anıtsal nitelikli *Quercus robur* L. 112
Çizelge 4.47 26 numaralı anıtsal nitelikli *Tilia rubra* D.C. 114
Çizelge 4.48 27 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L. 116
Çizelge 4.49 28 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L. 118
Çizelge 4.50 29 numaralı anıtsal nitelikli *Morus alba* L. 120
Çizelge 4.51 30 numaralı anıtsal nitelikli *Morus alba* L. 122
Çizelge 4.52 31 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L. 124
Çizelge 4.53 32 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L. 126
Çizelge 4.54 33 numaralı anıtsal nitelikli *Chamaecyparis nootkatensis* D. Don 128

Çizelge 4.55 34 numaralı anıtsal nitelikli *Fraxinus excelsior* L. 130
Çizelge 4.56 35 numaralı anıtsal nitelikli *Fraxinus excelsior* L. 132
Çizelge 4.57 36 numaralı anıtsal nitelikli *Morus alba* L. 134
Çizelge 4.58 37 numaralı anıtsal nitelikli *Fraxinus excelsior* L. 136
Çizelge 4.59 38 numaralı anıtsal nitelikli *Quercus robur* L. 138
Çizelge 4.60 39 numaralı anıtsal nitelikli *Taxus baccata* L. 139
Çizelge 4.61 40 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L. 141

1. GİRİŞ

İnsanoğlu teknik ve kültürel açıdan ilerledikçe doğayı tahrip etmekte ve doğal çevreden soyutlanmaktadır. Ortaya çıkan bazı çevre sorunları bugün toplumların sadece bazı bireylerini endişeye sevk etmekte ve konuya gerekli önemin verilmemesi sebebiyle sorun güncelliğini korumaktadır. Değeri az bilinen doğal varlıklar adeta bir mirasyedi rahatlığıyla israf edilmektedir. Ancak bu değerler yok oldukları zaman önemleri anlaşılacak fakat çok geç kalınmış olacaktır. Aşınmış bir toprağı, yok olmuş bir ormanı, tahrip edilmiş bir tabiat anıtını yerine koymak mümkün değildir. Günümüzde yer alan ve doğa bilimlerinin ortaya koyduğu gerçek, geçmişte olduğu gibi günümüzde de insanoğlunun geleceğinin ağaca bağlı olduğudur. Buna rağmen insanoğlu ormanları katletmek için adeta yarışıyor. Bir ağaç ömrü boyunca, odun değerinin yaklaşık 2000 katı hizmet veriyor (Özçelik vd. 1998).

1900'lü yılların başından beri süre gelen ve doğal dengenin bozulması pahasına gerçekleştirilen endüstrileşme; doğa tahribatına ve çevresel sorunların artmasına neden olmuştur. Yine aynı dönemde; doğa sevgisinin ve çevre bilincinin artmasına koşut olarak, özellikle doğa tarihinin canlı tanıkları olan, yüzyıllar öncesinden günümüze ulaşabilmiş, toplum ve insan psikolojisini derinden etkileyen, geçmişle gelecek arasında önemli bir köprü vazifesi gören ağaçların tespitine ve korunmasına yönelik çalışmalar giderek artmıştır (Asan 1998).

Yaş, çap ve boy itibariyle kendi türünün alışılagelmiş ölçülerinin çok üzerindeki boyutlara ulaşan, yöre tarihinde, kültür ve folklorunda özel yeri bulunan; geçmiş ile günümüz, günümüz ile gelecek arasında iletişim sağlayabilecek uzunlukta doğal ömre sahip ağaçlara 'anıt ağaç' denir (Asan 1991,1993).

Anıt ağaçlar; tarihi anıt ağaçlar, mistik anıt ağaçlar, folklorik anıt ağaçlar ve boyutsal anıt ağaçlar olmak üzere dört grupta toplanır. Tarihi, mistik ve folklorik anıt ağaçlar için yaşları ve boy,gövde çapı veya tepe çapı gibi boyutsal özellikleri önemli değildir, doğrudan anıt ağaç olarak seçilirler (Genç ve Güner 2003).

Toplum açısından Karadeniz'in büyükşehri olan Samsun, 20. yüzyıl başlarına kadar ciddi bir gayr-i müslim nüfusu barındırmakta idi. Yunanistan ile nüfus mübadelesi sırasında kentin Hristiyan nüfusu bu bölgeye gönderilmiş, Yunanistan ve bazı Balkan ülkelerinden gelen göçmenler kente yerleştirilmiştir. Balkan Savaşları sonrasında da Kosova'dan gelen Arnavut göçmenler Bafra civarına yerleştirilmiştir. Bunun yanı sıra 93 Harbi (1877- 1878) olarak bilinen Osmanlı-Rus savaşı sonrasında kente Kuzey Kafkasya'dan Çerkez yerleşimi de olmuştur. Günümüzde şehir merkezi nüfusunu Balkan, Kafkas göçmenleri ile Cumhuriyet döneminde iç göçle şehre yerleşen Doğu Karadenizliler ve şehrin kendi ilçelerinden aldığı göç oluşturmaktadır. Samsun ve çevresinde tarih boyunca Hititler, Kafkas asıllı Kimmerler, İyonyalı Milletliler, Persler, Makedonyalılar, Pontus, Roma, Bizanslılar hakim olmuşlarsa da, 1071 Malazgirt Zaferinden sonra bölge, hızla Türkleşmiştir. İlde Türk-İslâm Kültürü, örf ve adetleri hakimdir. Diğer kültürler tamamen unutulmuştur. Karadeniz sahil şeridinin orta bölümünde Yeşilırmak ve Kızılırmak nehirlerinin Karadeniz'e döküldükleri deltalar arasında yer alan Samsun ili 9,083 km²'lik bir yüz ölçüme sahiptir. Coğrafi konum olarak 40° 50′ - 41° 51′ kuzey enlemleri, 37° 08′- 34° 25′ doğu boylamları arasındadır. Kuzeyinde Karadeniz' in yer aldığı ilimizin komşuları; doğusunda Ordu, batısında Sinop, güneyinde Tokat ve Amasya, güneybatısında ise Çorum illeridir. Samsun ili yeryüzü şekilleri bakımından üç ayrı özellik gösterir. Birincisi güneyindeki dağlık kesim, ikincisi; dağlık kesimle kıyı şeridi arasında kalan yaylalar, üçüncüsü; yaylalarla Karadeniz arasındaki kıyı ovalarıdır. Kızılırmak ve Yeşilırmak nehirlerinin delta alanlarında oluşmuş kıyılarında, yurdumuzun tarımsal potansiyeli en yüksek ovalarından Bafra ve Çarşamba ovaları yer almaktadır (http://www.samsun.com.tr 2018).

Samsun ilinin 4'ü merkez ilçe olmak üzere 17 ilçesi vardır. Merkezde yaklaşık 850.000 kişi yaşamaktadır. Samsun'un belde ve köylerinde ise yaklaşık 412.000 kişi yaşamaktadır (http://www.samsun.com.tr 2018).

Samsun ili yüzyıllar boyunca çeşitli medeniyetlere ev sahipliği yaptığı ve bu bölgede yaşayan halkların ağaçlara değer vererek günümüze kadar değer verip korudukları

bilinmektedir. Buradaki anıt ağaçların çoğu çınar, dişbudak ve ceviz ağaçlarından oluşmaktadır.

1.1 Anıt Ağaç Kavramı

Anıt ağaçlar; yaş, boy, çap ve tepe çapı gibi morfolojik özellikleri yanında; taşıdıkları mitolojik, mistik, folklorik ve fitolojik değerleri sebebiyle farklı kültürlere ait toplumların korunması altında günümüze değin ulaşabilmiş, nadide tabiat varlıklarıdır (Genç ve Güner 2003).

Normal insan ömrünün en az 15 katı uzunluğunda yaşam süresine sahip olan anıt ağaçlar hem unutulmuş zamanların karanlık tüneli içinden süzülüp gelen 900-1000 yıllık hayatları boyunca tanık oldukları tarihsel olaylardan hem zamanın kendilerine kazandırdığı görkemli görünüşlerinden ötürü, insan ruhu ve bilincinde merak, takdir, saygınlık ve hayranlık uyandırırlar (Asan 2016).

Çalı ve bodur ağaç formunda olan (kermes meşesi, şimşir, sandal vb.) ve ne kadar yaşarsa yaşasın, çap ve boy gibi görsel ölçütler yönünden doyurucu olmayan, yöre kültürü ve tarihi açısından herhangi bir anlam taşımayan yaşlı ağaçlar da, bilimsel açıdan ne denli önemli olursa olsun anıt ağaç sayılmazlar. Çünkü albenisini artıran renkli çiçekleri yoksa veya ilginç bir yaprak oluşumuna sahip değilse, kendisini izleyen sıradan insanlar için betonlaşan çevrede yeşili ve doğayı anımsatan canlı bir varlık olma dışında hiçbir anlam ifade etmezler. Hiç kuşku yok ki, anıtsal nitelik taşımasalar da yerleşim alanları içinde ve hemen bitişiğindeki yeşil doku üzerinde bulunan, doğal peyzajı bütünleyerek görsel kalitesini yükselten, tek veya sıra ve gruplar halindeki ağaçlar da özellikle büyük şehirler ve metropoller için hayati önem taşımaktadır. Toplum sağlığı ve çevre etiği yönünden, bu ağaçların da koruma altına alınmasının gereği tartışmasızdır. Ancak üstün kamu yararının ortaya çıkması halinde bunların taşınması, bunun mümkün olmaması halinde ise kesilerek kendilerinden vazgeçilmesi mümkündür. Koruma statülerinde görülen bu farklılık nedeniyle, sadece varlıklarını garanti altına alabilmek amacıyla, böyle ağaçları anıt ağaç statüsü içine sokmanın teknik ve bilimsel açıdan yanlış olacağı ortadadır. Sözgelimi, kent ulaşım sisteminde yeni bir

düzenleme ya da okul, hastane veya kamu yönetimi için gerekli bir bina kompleksinin inşasına olanak vermek amacıyla bu ağaçların, koruma değeri daha düşük olan ayrı bir statü altında düşünülmesi gerekmektedir. Sonuç olarak; anıt ağaç, sahip olduğu özelliklerinden dolayı her türlü önlem alınarak mutlak surette korunması ve doğal miras olarak gelecek nesillere bırakılması zorunlu olan ağaçtır. Kamu yararı açısından en yüksek değere sahip olan bu ağaçlar, amacı ne olursa olsun her türlü çevre düzenlemesinde 'Muhafazası Mutlak Zorunlu' olan nesneler niteliğindedir. Hiçbir gerekçe ile kesilmeleri ya da başka yere taşınmaları mümkün değildir. Bu noktada gözetilmesi gereken en önemli ölçüt, 'Üstün Kamu Yararı'dır. Bu nedenle, korunması mutlak zorunlu olan 'Anıt Ağaç' ile korunmasında fayda görülen 'Korunmaya Değer Ağaç' kavramlarını birbirine karıştırmamak gerekmektedir (http://www. anadoluanitağaçlar.com 2018).

1.2 Bir Ağacı Anıt Yapan Özellikler

1.2.1 Fiziksel özellikleri

Çap, boy gibi doğrudan göze hitap eden fiziksel boyutlar bir ağacı anıtlaştırmadaki en etkin belirleyeci olmasına rağmen çoğu zaman sadece bu özelliklerinin olması yeterli değildir. Kuşaklar arasında bağ kurabilecek uzunlukta doğal ömre sahip olması zorunludur.

1.2.2 Görsel ayrıcalıklar

Ağacın çeşitli bölgelerinde insan, hayvan, mantar, böcek gibi organizmaların verdiği zararlar sebebiyle veya bazı genetik bozukluklar sonucu oluşan ilginç görünümlerden dolayı insanların zihninde aynı simgeleri çağrıştıran farklılıklardır.

1.2.3 Moral ve kültürel değerler

Fiziksel boyutlar yönünden olağanüstü sayılmasa da, yöre kültüründe olumlu veya olumsuz, gerçek veya hayal ürünü, mistik veya folklorik bir öyküye sahip olmak, ya da yöresel veya ulusal tarihte kimi olaylar ile özdeş hale gelmek ve onlara tanıklık etmek de ağaçlara anıtsal nitelik kazandırmaktadır.

Bir ağaca anıt ağaç diyebilmemiz için gereken ilk koşul, ağacın insan ve toplum psikolojisini derinden etkileyebilecek bir özelliğinin bulunmasıdır. Bu özellik ilgili ağaç ve ormanın, çap ve boy itibariyle muhteşem görünüşünden, ulaştığı yaşın uzunluğundan, yöresel kültür ve folklorunda olumlu, olumsuz bir üne sahip bulunmasından, tarihsel süreç içinde kimi önemli olaylara sahne olmasından ve nihayet mistik açıdan kutsal mekanlarda bulunması gerekir.

1.2.4 Tarihsel yönü ile anıt ağaçlar

Anıt ağaçların onlarcası, günümüze kadar gelebilme şansını içinde yer aldıkları ya da yakından tanık oldukları olaylara borçludur. Gördükleri işlevin öneminden ve toplum nezdindeki saygınlığından ötürü de bu ağaçlar korunmakta ve alınabilen her türlü önlem ile ömürleri olabildiğince uzatılmaya çalışılmaktadır. Cami, mescit, medrese, saray, kervansaray ve imarethanelerin çevrelerindeki ağaç türleri incelendiğinde, çınarın Osmanlı için özel bir anlam taşıdığını görülür. Sözgelimi saltanatın ilk yıllarında başkent Bursa'da iken her tarafında çınar ve serviler ile süslendiği, bu iki türün devlet gücü ve sonsuzluğun simgesi olarak algılandığı görülür. Nitekim devlet erkanına ait türbe ve hazirelerde, ünlü cami avlularında ana öğe çınar ve servidir. Ulu Camii avlusunda, Muradiye Külliye'sinde, Sultan Osman ve Orhan'ın türbelerindeki anıt çınarlar bu düşüncenin kanıtıdırlar. Osmanlı döneminde dikilen ve bugün yaşayan anıt ağaçların ilk örneğini diktiği çınar fidanı ile Osman Bey vermiştir. Orhan Bey'in kazandığı galibiyeti kutlamak üzere düzenlediği şölene babası Osman Bey gelmemiştir. Bunun üzerine Orhan Bey'in yaşadığı üzüntüyü gören babası Osman Bey, sırtında taşıdığı bir çınar fidanını getirip kendi eliyle ordugahının bulunduğu yere dikip oğlunun gönlünü almıştır (http://www.anadoluanitağaçlar.com 2018).

1.2.5 Mistik yönü ile anıt ağaçlar

Ağaçların ruhları olduğuna inanılan ilkel toplumlarda dünyanın kendisi gibi ağaçların da birer ruhu olduğuna ve her davranışı insan gözü ile değerlendirdiklerine inanılır. Doğu Afrika'daki Wanikalar arasındaki Hindistan cevizi ağaçlarını kesen bir kişinin ana katili gibi değerlendirildiği; bir anne, çocuklarını nasıl besliyor ise bu ağacında insanları öyle beslediği belirtilmiştir. Benzer şekilde her yerin ruhlarla dolu olduğuna inanan Taylandlı keşişlerin suçsuz bir insanın kolunu kesmekle bir ağacın dalını kesmenin aynı olduğuna inandıkları ifade edilmiştir. Zeytin ağacının mistik kültür açısından kutsallığına günümüzdeki en özgün örnek, Kudüs Gethsemane'de çok yaşlı sekiz adet zeytin ağacının bulunduğu kutsal bir bahçedir. Hz. İsa'ya dua edenlere sessizce tanıklık ettiğine inanılan bu ağaçların 2000 yıldan beri burada olduklarına inanılmaktadır (http://www.anadoluanitağaçlar.com 2018).

1.2.6 Mitoloji ve destanlardaki yönü ile anıt ağaçlar

Mitoloji ve destanlarda anıtsal nitelikli ulu ağaçların kendisine sığınan han ve beyleri koruyup beslediğine ilişkin örneklere rastlanılmaktadır. Altay Türk destanlarında dara düşen, yardım bekleyen bahadır ve yiğitlerin 'Bayterek' olarak bilinen ulu ağaçlara sığındıkları, orada yeniden güç kazanarak düşmanlarını yendiklerine ilişkin pek çok öykü anlatılmaktadır. 'Maaday Kara Destanı'nda, yüz budağı bulunan 'Mönkü Terek' isimli ulu ağacın savaşta ölen kimi yiğitlerin böyle ağaçlar altında yeniden dirildikleri belirtilmektedir. Altay ve Orta Asya mitlerinde görülen devasa ağaç simgesinin, Kayı Boyu' ndan gelen Osmanlı'da da öne çıktığı görülür. Osmanlı Devleti'nin kuruluş destanında karşılaştığımız bu simge Osmanlı hanedanı üzerinde öyle bir etki bırakmıştır ki, bütün padişahlar kazandıkları zaferler anısına bu olayların geçtiği yerlere çınar ve servi ağaçları dikmiştir. Eskilerin gelecek kuşaklarla iletişim kurmada kaçınılmaz bir yol olarak gördükleri bu davranış biçimi günümüzün çağdaş toplumlarında da görülmektedir. 1945 yılında Amerika'da yapılan Birleşmiş Milletler toplantısında üye ülkeler delegasyonuna sekoya tohumları dağıtması, uzun ömürlü bir dünya barışı arzusu ifadesi içindir (http://www.anadoluanitağaçlar.com 2018).

1.3 Samsun İlinin Anıt ve Anıtsal Nitelikteki Ağaçlarının Morfolojik Özellikleri

1.3.1 *Fraxinus excelsior* L. (Dişbudak)

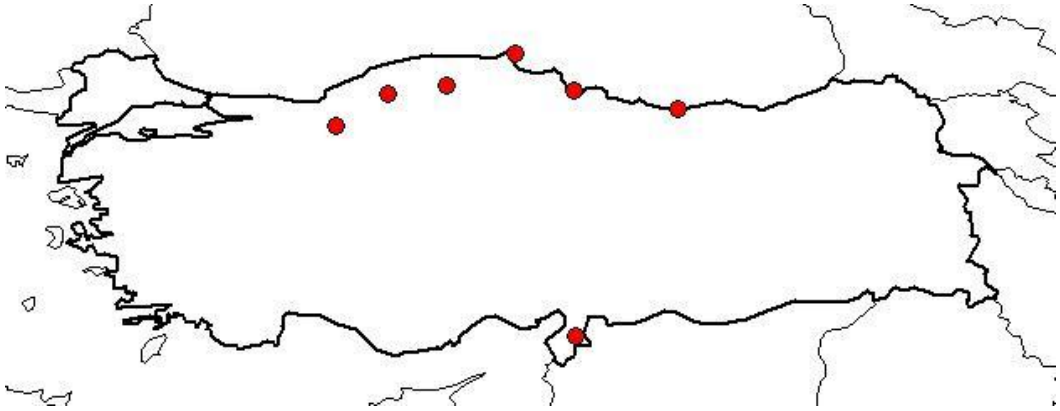
Alem : Plantae
Bölüm : Magnoliophyta
Sınıf : Magnoliopsida
Takım : Scrophulariales
Aile Oleaceae
Cins : *Fraxinus* L.
Tür : *Fraxinus excelsior* L.
Ömür : Çok yıllık
Yapı : Ağaç
Çiçeklenme : Mart- Nisan
Habitat : Yaprak döken veya karışık orman ve dere
Yükseklik : 900- 2100 m
Endemik : Endemik değil
Element : Avrupa- Sibirya
Türkiye Dağılımı : Kuzey Anadolu
Dünya Dağılımı : Kuzey ve Güney Avrupa, Kafkasya

Avrupa ve Batı Asya'nın en çok rastlanan ağaçlarından biri olan *Fraxinus excelsior* L. türünün Türkiye'deki yayılış haritası da şekil 1.2'de verilmektedir.

Şekil 1.1 *Fraxinus excelsior* L. (Orijinal Foto 2017)

Dünyada doğal yayılış olarak, Avrupa'dan Kırım ve Kafkasya'ya kadar yayılış göstermektedir. Trakya, Doğu ve Batı Karadeniz Bölgesi, Marmara ve Ege Bölgesi'nde yayılış gösterir. Kırklareli İğneada (Longos ormanları) ve Sakarya su basar ormanlarında bulunur. Adi dişbudak Batı ve Kuzey Anadolu'da, sivri meyveli dişbudak ise Sakarya ve İğneada su basar ormanlarında, çiçekli dişbudak Batı ve Güney sahil mıntıkalarında görülür. Türkiye'de 7.212 ha alanda yayılış gösterir. Türüne göre maksimum boyu 10-30 m arasında değişebilen, dolgun ve düzgün gövdeli yuvarlak tepeli ağaçlardır. Genellikle sulak ve derin toprağa sahip yerlerde bulunur. Olgun bireyleri gri kabuklu ve derin çatlaklıdır. Genellikle elips ve kenarları ince dişli olan yaprakları, bir sap üzerinde bir arada bulunur. Beyaz çiçekleri salkım, meyveleri de dar ve uzun şerit şeklindedir. Çiçekleri yapraklanmadan önce açar sonra dik durur. Saçak kökleri çok kuvvetlidir ve su tüketimi çok fazladır. Bu yüzden altında pek az bitki yaşama şansı bulur. Mobilya karoseri, vagon, spor aletleri, kontrplak kaplama, fıçı ve kayak takımı yapımında kullanılır (Anonim 2016a).

Şekil 1.2 *Fraxinus excelsior* L. türünün Türkiye'deki yayılış haritası (http://www.tubives.com 2018)

1.3.2 *Pinus brutia* Ten. (Kızılçam)

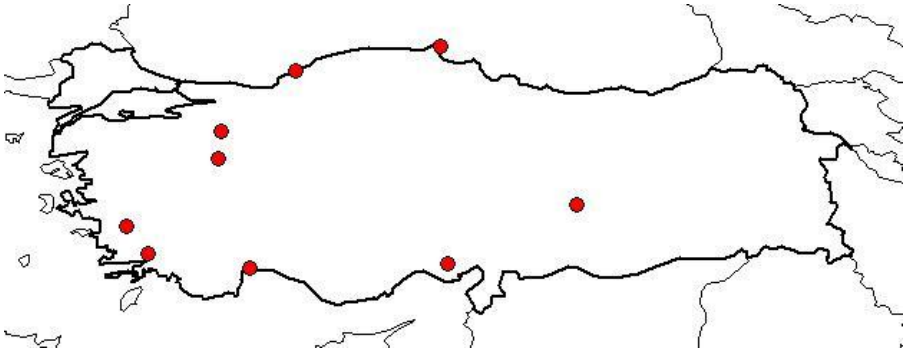
Alem: : Plantae
Bölüm: : Pinophyta
Sınıf: : Pinopsida
Takım : Pinales
Aile : Pinaceae
Cins : *Pinus* L.
Tür : *Pinus brutia* Ten.
Ömür : Çok yıllık
Yapı : Ağaç
Çiçeklenme : Bilinmiyor
Habitat : Orman
Yükseklik : 0- 1200 m
Endemik : Endemik değil
Element : Doğu Akdeniz
Türkiye Dağılımı : Dış Anadolu, Trakya
Dünya Dağılımı : Güney İtalya, Güney Ege, Kırım, Kıbrıs, Kuzey Irak, Batı Suriye, Batı Kafkasya, Türkiye, Yunanistan, Bulgaristan

Ülkemiz'de 1500 m'lere kadar yetişen ve en geniş yayılış gösteren çam türümüz olan *Pinus brutia* Ten.'in Türkiye'deki yayılış haritası da şekil 1.4'te verilmektedir.

Şekil 1.3 *Pinus brutia* Ten. (Orijinal Foto 2017)

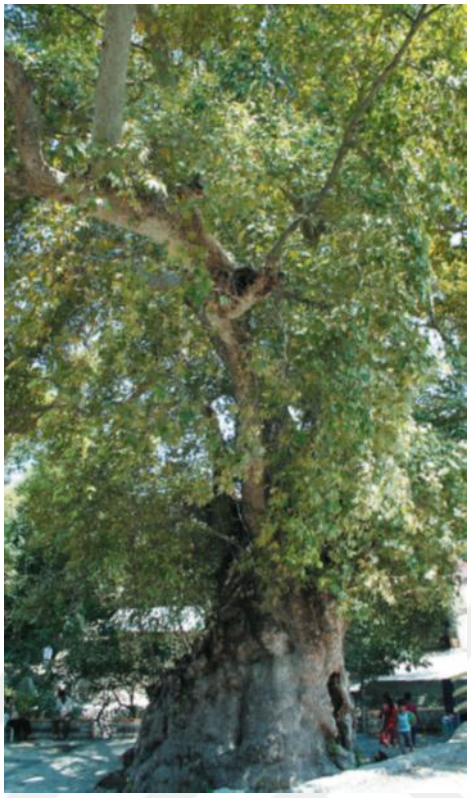
Sinop, Batı Anadolu, Boyabat, Amasya, Ayancık, Zonguldak bölgelerinde bulunmaktadır. 25 m boy, 60 cm kadar çap yapabilen önemli bir orman ağacıdır. Önceleri piramit görünüşlü iken yaşlandıkça geniş tepelidir. Kabuğu düzgün boz renkte iken yaşlanınca, esmer kırmızımsı renkte kalın kabuk durumunda görülür. Yeni sürgünler kırmızımsı renktedir. Kızılçam adını da buradan almaktadır. Sıcaklık isteği fazla olan bir türdür. Kışları ılıman, yazları sıcak ve kurak olan yerlerde toprak bakımından zayıf, kayalık, kireçli ya da kumsal yerlerde yetişebildiği gibi elverişli iklim ve balçıklı topraklar da kaliteli gövde yapar. Çok derine giden kazık kök yapar. Ülkemizde doğal olarak yetişen ve en hızlı büyüyen türümüzdür. Rüzgarlara dayanıklılığı azdır. Rüzgar bu türün gövde ve tepe şekillenmesinde önemli rol oynar. Yetiştiği bölgeler bakımından kar kırması ve devirmesi seyrek görülür. Çam kese böceği en büyük düşmanıdır. Sığ topraklarda fırtına zarar verir. Donlara karşı hassastır. Örtü yangınlarından az zarar görür. Çünkü kalın kabukludur. Reçinesinden yararlanılan tek çam türüdür. Kolay işlenmesi nedeniyle yapı malzemesi, mobilya ve ambalaj sanayisinde kullanılır (Anonim 2016b).

Şekil 1.4 *Pinus brutia* Ten. türünün Türkiye'deki yayılış haritası (http://www.tubives.com 2018)

1.3.3 *Platanus orientalis* L. (Doğu Çınarı)

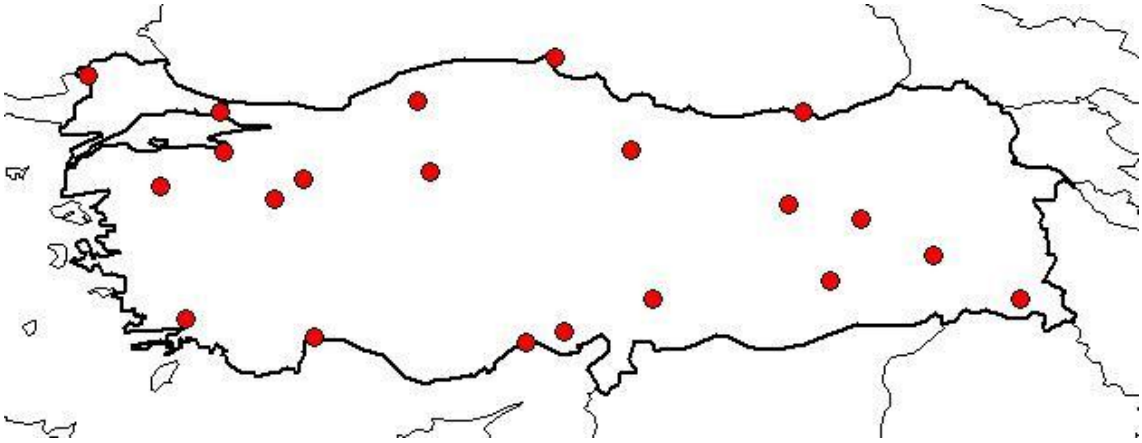
Alem	:	Plantae
Bölüm	:	Magnoliophyta
Sınıf	:	Magnoliopsida
Takım	:	Hamamelidae
Aile	:	Platanaceae
Cins	:	*Platanus* L.
Tür	:	*Platanus orientalis* L.
Ömür	:	Çok yıllık
Yapı	:	Ağaç
Çiçeklenme	:	Mart- Mayıs
Habitat	:	Ormanlar, vadiler dipleri, alüvyonlu toprakla, nehir kenarları
Yükseklik	:	0- 1100 m
Endemik	:	Endemik değil
Element	:	Bilinmiyor
Türkiye Dağılımı	:	Türkiye
Dünya Dağılımı	:	Balkanlar, Girit, Batı Suriye, Kuzey Irak, İran, Himalayalar

Şekil 1.5 *Platanus orientalis* L. (Orijinal Foto 2017)

30- 40 m civarında boy ve 1. 5- 2. 0 m çapa ulaşabilen bu çınar türü çok kalın gövdeye sahip, yaprak döken ağaçlardır. 2. 5- 7. 5 cm uzunluğunda yaprak saplarına sahiptir. Ülkemizde genellikle 1100 m yükseklikte çok geniş yayılış alanı bulunmaktadır. Doğal yayılış alanları genellikle su kenarlarıdır (Kösa ve Atik 2013).

Ülkemizde yaygın olarak bulunan bu türün Türkiye'deki yayılış haritası şekil 1.5'te verilmektedir.

Şekil 1.6 *Platanus orientalis* L. türünün Türkiye'deki yayılış haritası (http://www.tubives.com 2018)

1.3.4 *Tilia rubra* D.C. (Ihlamur)

Alem : Plantae
Bölüm : Magnoliophyta
Sınıf : Magnoliopsida
Takım : Malvales
Aile : Tiliaceae
Cins : *Tilia* L.
Tür : *Tilia rubra* D.C.
Ömür : Çok yıllık
Yapı : Ağaç
Çiçeklenme : Temmuz
Habitat : Karışık yaprak döken ormanlar veya köknar- fıstık ormanları içinde
Yükseklik : 300- 1500 m
Endemik : Endemik değil
Element : Karadeniz
Türkiye Dağılımı : Kuzey ve Batı Anadolu
Dünya Dağılımı : Kırım, Kafkasya, Kuzey İran

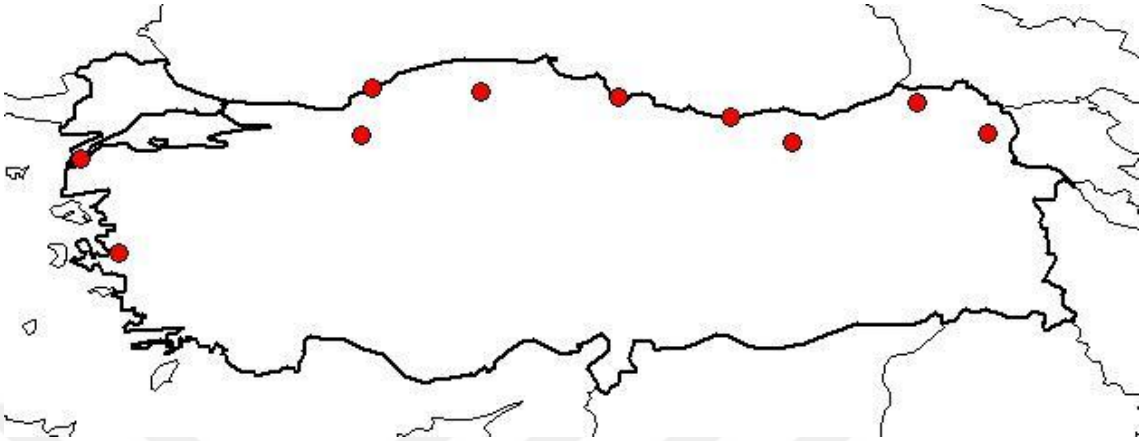

Şekil 1.7 *Tilia rubra* D.C. (Orijinal Foto 2017)

Hoş kokusuyla insanları cezbeden ve ıhlamurgiller familyasından olan ıhlamur ağacına ait Türkiye'deki yayılış haritası şekil 1.8'de verilmektedir.

Bu ağaçların dünya üzerinde yetişen yaklaşık 30 türü bulunur. Ülkemizde ise, büyük yapraklı olan türü, küçük yapraklı ve gümüş denilen türü daha fazla yetiştirilir. Ağaçların boyu yaklaşık 20- 30 metreye kadar ulaşabilir. Yürek şeklinde olan yaprakları 5-10 cm uzunlukta, dişli kenarlara sahip ve uzun saplı olur. Ihlamur ağacının Haziran ve Temmuz aylarında açan ve ömrü kısa olan çiçekleri sarkık demetler halinde ve kendine has kokusuyla bilinirIhlamur ağacı yetiştiriciliği genellikle tohumla yapılır. Kabuklarında bulunan liflerden elde edilen ipler dokumacılık alanında kullanılır. Ayrıca arıcılık içinde oldukça kıymetli bir ağaçtır. Arılar için nektar olarak kullanılır ve ıhlamur balı elde edilir. Bu bal hem şifalı, hem de oldukça lezzetlidir. Yaklaşık bin yıllık bir ömre sahip ıhlamur ağaçlarının geçmişi Orta Avrupa'ya kadar iner. Köylerde oldukça fazla yetiştirilirmiş. Genellikle bu ağaç insanlar için buluşma noktası olarak tercih edilirmiş. Burada bilgi alışverişi olur, ıhlamur ağaçları altında festivaller düzenlenirmiş. Ayrıca köy mahkemeleri de ıhlamur ağacı altında kurulurmuş. Bu özelliği nedeniyle ağaçlar mahkeme ağacı, mahkeme ıhlamuru gibi isimlerle de bilinir. Özellikle Slav ve Germenler tarafından kutsal sayılan bir ağaçtır. Bu ağaçlar özellikle

şehirlerde park ve bahçelerde gölge ağacı olarak tercih edilir (http://www.ihlamur.gen.tr 2018).

Şekil 1.8 *Tilia rubra* D.C. türünün Türkiye'deki yayılış haritası (http://www.tubives.com 2018)

1.3.5 *Quercus robur* L. (Meşe)

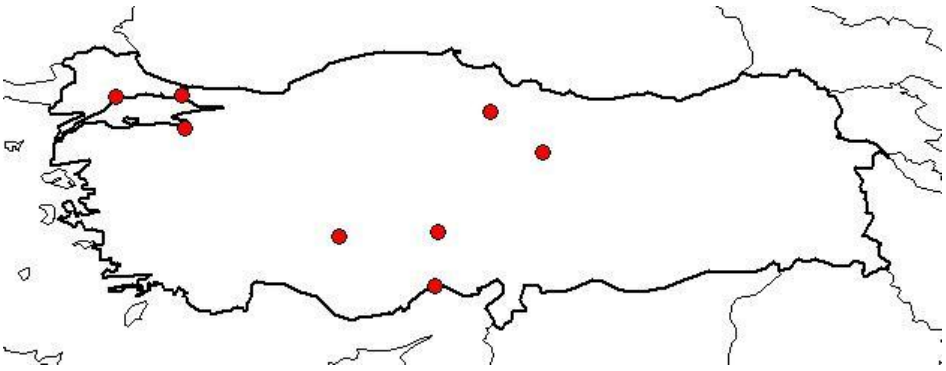
Alem : Plantae
Bölüm : Magnoliophyta
Sınıf : Magnoliopsida
Takım : Fagales
Aile : Fagaceae
Cins : *Quercus* L.
Tür : *Quercus robur* L.
Ömür : Çok yıllık
Yapı : Ağaç
Çiçeklenme : Ağustos- Eylül
Habitat : Yaprak döken ormanlar, alüvyon alanları, step.
Yükseklik : 100- 1000 m
Endemik : Endemik değil
Element : Avrupa- Sibirya
Türkiye Dağılımı : Kuzey Batı Türkiye, Orta ve Güney Anadolu
Dünya Dağılımı : Avrupa, Kafkasya

Şekil 1.9 *Quercus robur* L. (Orijinal Foto 2017)

Çoğunluğu ağaç, bazıları boylu çalı halinde kışın yaprağını döken veya herdem yeşil bitkilerdir. Yaprakları değişik boyut ve görünüştedir; kenarları loplu, dişli, ender olarak da tamdır ve kısa ya da uzun saplıdır. Odunlarının yapıları, meyvelerinin olgunlaşma süresi, yaprak ve kabuk özelliklerine göre Akmeşeler, Kırmızı meşeler ve Herdem yeşil meşeler olmak üzere üç gruba ayrılan meşelerin yurdumuzda 18 türü bulunmaktadır (Yaltırık 1984).

Ülkemizin hemen her bölgesinde yayılış gösteren bu türün Ttürkiye'deki yayılış haritası şekil 1.10'da verilmektedir.

Şekil 1.10 *Quercus robur* L. türünün Türkiye' deki yayılış haritası (http://www.tubives.com 2018)

1.3.6 *Morus alba* L. (Dut)

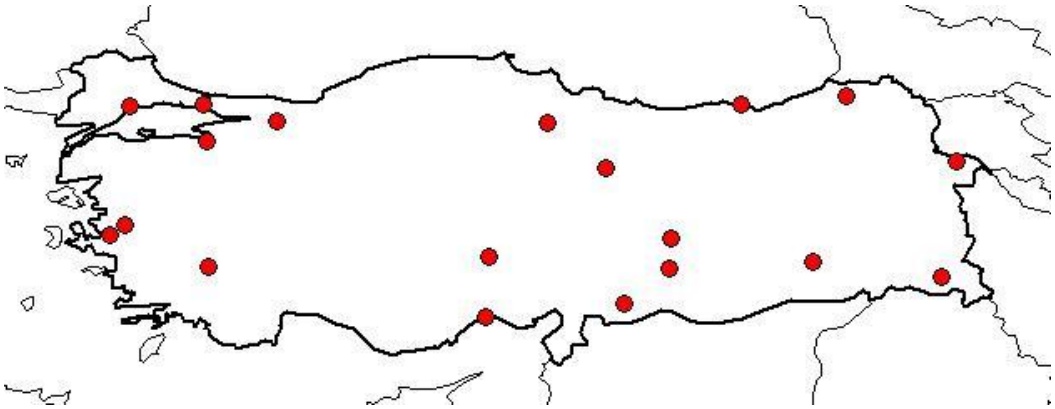
Alem : Plantae
Bölüm : Magnoliophyta
Sınıf : Magnoliopsida
Takım : Fagales
Aile : Moraceae
Cins : *Morus* L.
Tür : *Morus alba* L.
Ömür : Çok yıllık
Yapı : Ağaç
Çiçeklenme : Mayıs
Habitat : Kültür
Yükseklik : 0- 1400 m
Endemik : Endemik değil
Element : Bilinmiyor
Türkiye dağılımı : Türkiye
Dünya Dağılımı : Çin ve Uzak Doğu

Şekil 1.11 *Morus alba* L. (Orijinal Foto 2017)

Nisan ve Mayıs aylarında yeşilimsi olan çiçekler açan 3- 15 m boyunda, tek evcikli olan bir ağaçtır. Gövde silindirik, dik ve kalın, kabuki ise çatlaklı, gri ve kahve renklidir. Yaprakları saplı, iki sıra üstüne dizilmiş, tabanı yuvarlak ya da kalp biçiminde, üst yüzü koyu, alt yüzü ise daha açık yeşil renklidir. Kenar kısımları dişlidir. Çiçekler, tek cinsli yaprakların koltuğunda ve saplı durumlar oluştururlar. Erkek çiçekler uzunca silindirik gruplar şeklindedir. Dişi çiçekler oval ya da toparlakça şeklindedir. Yenilen meyve, dişi durumdaki çiçeklerin, çiçek örtü yapraklarının etlenmesiyle oluşan bileşik bir meyvedir. Dut odunu morin maddesinin bulunmasından dolayı sarı bir renk almıştır. Dayanıklı olduğundan dolayı tarım araçları, takunya vesaire yapılır. Dut ağacının çeşitleri, uzun süreden beri tüketilen meyveleri ya da ipek böcekçiliği için oluşturulmuştur. Birkaç çeşidi ve bazı bahçe formları park ve bahçelerde süs bitkisi olarak da dikilmektedir (http://www.dut.gen.tr).

Anavatanı Çin olan bu türün Türkiye'deki yayılış haritası şekil 1.12'de verilmektedir.

Şekil 1.12 *Morus alba* L. türünün Türkiye' deki yayılış haritası (http://www.tubives.com 2018)

1.3.7 *Cedrus libani* A. RICH (Sedir)

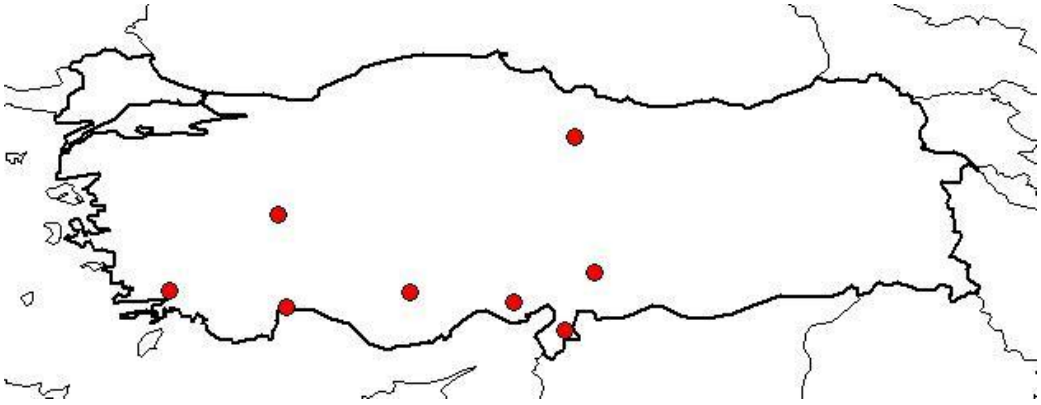
Alem	: Plantae
Bölüm	: Coniferophyta
Sınıf	: Pinopsida
Takım	: Pinales
Aile	: Pinaceae
Cins	: *Cedrus* TREW
Tür	: *Cedrus libani* A. Rich
Ömür	: Çok yıllık
Yapı	: Ağaç
Çiçeklenme	: Bilinmiyor
Habitat	: Karışık orman
Yükseklik	: 1000- 2000 m
Endemik	: Endemik değil
Element	: Akdeniz (Dağ)
Türkiye Dağılımı	: Orta Kuzey Anadolu' nun dışı, Güney Anadolu
Dünya Dağılımı	: Lübnan, Kıbrıs, Kuzey Batı Afrika

Şekil 1.13 *Cedrus libani* A. Rich (Orijinal Foto 2017)

40 m'ye kadar boy, 2 m'ye kadar çap yapabilen genç iken piramit görünüşlü, yaşlılarda geniş, yassıtepeli, düzgün gövdeli güzel görünüşlü bir ağaç türüdür. Serin ve derin topraklarda iyi bir gelişme ve büyüme gösterir. Sedir bilhassa gevşek, sıcak, havalanması ve suyu geçirgenliği iyi, biyolojik bakımdan aktif, nötr yada hafif alkalen reaksiyonlu balçık ve ince kum balçığı topraklar da yetişmekle birlikte, doğal yayılışı bu topraklara bağlı kalmaktadır. Sık meşcerelerde gövde yapısı düz, az dallı ve dolgundur. Derine giden kazık kök sistemine sahiptir. Özellikle kireç taşı topraklarda yarık ve çatlaklarda oldukça derine gider. Kök sistemini geliştiremediği yerlerde rüzgâr etkilerine duyarlıdır. Mobilya, doğrama, tel direği, inşaat ve gemi kerestesi, kâğıt imalinde kullanılmaktadır (Anonim 2016c).

Yurdumuzda birçok yerde görülen ve daha çok kurak ve kalkerli yamaçlarda yetişebilen bu türün Türkiye'deki yayılış haritası şekil 1.14'te verilmektedir.

Şekil 1.14 *Cedrus libani* A. Rich türünün Türkiye'deki yayılış haritası (http://www.tubives.com 2018)

1.3.8 *Magnolia grandiflora* L. (Manolya)

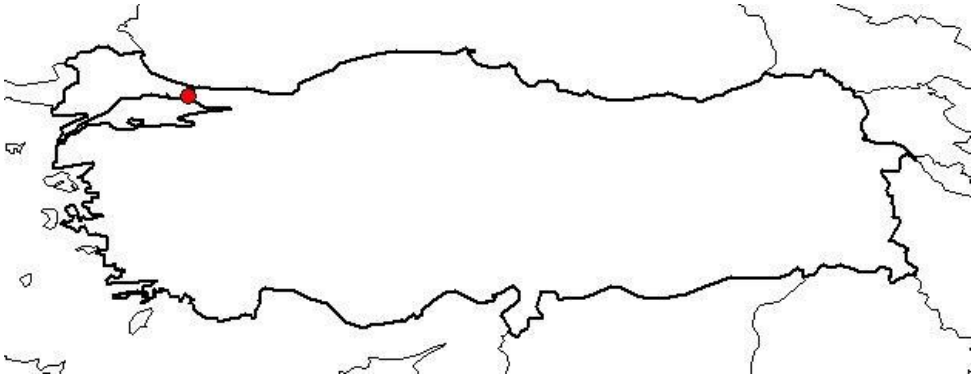
Alem : Plantae
Bölüm : Magnoliophyta
Sınıf : Magnoliopsida
Takım : Magnoliales
Aile : Magnoliaceae
Cins : *Magnolia* L.
Tür : *Magnolia grandiflora* L.
Ömür : Çok yıllık
Yapı : Ağaç
Çiçeklenmesi : Nisan- Mayıs
Habitat : Cadde ağacı
Yükseklik : 0- 50 m
Endemik : Endemik değil
Element : Bilinmiyor
Türkiye Dağılımı : Kuzey Batı Türkiye
Dünya Dağılımı : Kuzey Amerika' nın güneyi

Şekil 1.15 *Magnolia grandiflora* L. (Orijinal Foto 2017)

Rüzgâra da fazlası ile dayanıklılığı olduğu için, çokça tercih edilen değerli bir bitkidir. Büyümeye müsait geniş manolya ağaçlarını binalardan biraz uzağa ekmek gerekmektedir. İri çiçekli manolya, yani *Magnolia grandiflora* L.; doğal olarak Kuzey Amerika'nın güney bölümlerinde, ılıman bölgelerde ve Avrupa'nın birçok yerinde yetişmektedir. Ayrıca ülkemizde de manolya ağacı yetişmektedir. Türkiye'deki manolya ağaçları Marmara bölgesinde ve Karadeniz kıyılarında bulunmaktadır. Boyları 6 metreyi bulabilir. Yaprakları 10- 20 cm arasında değişkenlik gösterebilir (http://www.agac.gen.tr 2018).

Göz alıcı ve ihtişamlı olmaları sebebiyle daha çok park ve bahçelerde yetiştirilen bu türün Türkiye'deki yayılış haritası şekil 1.16'da verilmektedir.

Şekil 1.16 *Magnolia grandiflora* L. türünün Türkiye'deki yayılış haritası (http://www.tubives.com 2018)

1.3.9 *Aesculus hippocastanum* L. (At kestanesi)

Alem : Plantae
Bölüm : Magnoliophyta
Sınıf : Magnoliopsida
Takım : Sapindales
Aile : Sapindaceae
Cins : *Aesculus* L.
Tür : *Aesculus hippocastaneum* L.
Ömür : Çok yıllık
Yapı : Ağaç
Boyu : 20- 25 metre
Çiçeklenme : Mayıs
Habitat : Karışık orman
Endemik : Endemik değil
Türkiye Dağılımı : Tüm coğrafi bölgeler
Dünya Dağılımı : Anadolu, Avrupa, Orta ve Güney Asya

Şekil 1.17 *Aesculus hippocataneum* L. (Orijinal Foto 2017)

At kestanesi, Sapindaceae familyasındandır. Uzun saplıdır. Meyvesinin üstü dikenli veya düz bir kapsüldür. Üretimi tohum ve çelikle olur. At kestaneleri yurdumuzun her yerinde yetişebilen görkemli ağaçlar olup 100- 190 yıla kadar ömürleri vardır. 25 metreye kadar boy, 15 metreye kadar taç yapabilen bu ağaçlar geniş yuvarlak tepeli ve sık dokuludur. At kestanesi isminin Türklerin yorgun düşen ve hastalanan atlarını bu ağacın meyveleriyle beslemelerinden dolayı aldığı söylenmektedir. At kestaneleri kışın yaprağını döker. İlkbaharda oluşan yapraklar yeşil renklidir fakat sonbahar yaklaştıkça yaprak renkleri sararır ve kızıl kahverengiye döner. Dalları kalındır. Bitki çok hızlı gelişim gösterir. Güneşli, ılıman yerlerde ve nemli topraklarda bu gelişim daha sağlıklı olur. Genellikle gerçek kestaneye benzeyen bu tohumların tadı oldukça acıdır. Hayvan yemi olarak kullanılır.

1.3.10 *Juglans regia* L. (Adi ceviz)

Alem : Plantae

Bölüm : Magnoliophyta

Sınıf : Magnoliopsida

Takım : Juglandales

Aile : Juglandaceae

Cins : *Juglans* L.

Tür : *Juglans regia* L.

Ömür : Çok yıllık

Yapı : Ağaç

Yükseklik : 0- 1550 m

Endemik : Endemik değil

Element : Bilinmiyor

Türkiye Dağılımı : Kuzey Doğu ve Doğu Anadolu

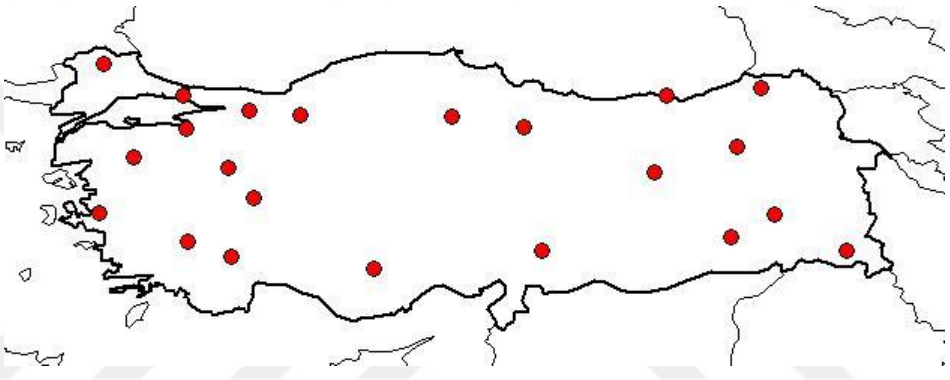
Dünya Dağılımı : Balkanlar, Lübnan, Kafkasya, Kuzey Irak, İran, Afganistan, Orta Asya, Çin

Şekil 1.18 *Juglans regia* L. (Orijinal Foto 2017)

Gövde kabuğu gri renkte ve parlaktır. Sürgünler üzerinde gözle görülebilecek büyüklükte ve çok sayıda beyaz lentiselleri bulunur. Yaprak sapı izi üzerinde 3 adet iletim demeti izi görülür. Meyvesi çekirdekli ve sulu meyvedir.

Anadolu, *Juglans regia* L. türünün adeta gen merkezi gibidir. Anadolu sahip olduğu sahip olduğu iklim özellikleri bakımından neredeyse her bölgesinde ceviz varlığına sahiptir. Yüksek besin değerine sahiptir. Doymamış yağ asitlerince de zengindir. Mobilya ve tüfek kabzası yapımında kullanılır. Bu türün Türkiye'deki yayılış haritası Şekil 1.19'da verilmektedir.

Şekil 1.19 *Juglans regia* L. türünün Türkiye' deki yayılış haritası (http://www.tubives.com 2018)

1.3.11 *Carpinus betulus* L. (Gürgen)

Alem : Plantae
Bölüm : Magnoliphyta
Sınıf : Magnoliopsida
Takım : Fagales
Aile : Betulaceae
Cins : *Carpinus* L.
Tür : *C. betulus* L.
Ömür : Çok yıllık
Yapı : Ağaç
Çiçeklenme : Temmuz- Ağustos
Habitat : Geniş yaprak döken veya karışık ortamlar

Yükseklik : 10- 1800 m

Endemik : Endemik değil

Element : Avrupa- Sibirya

Türkiye Dağılımı : Kuzey Türkiye, Orta Anadolu' nun batısı

Dünya Dağılımı : Kafkasya, Kuzey İran

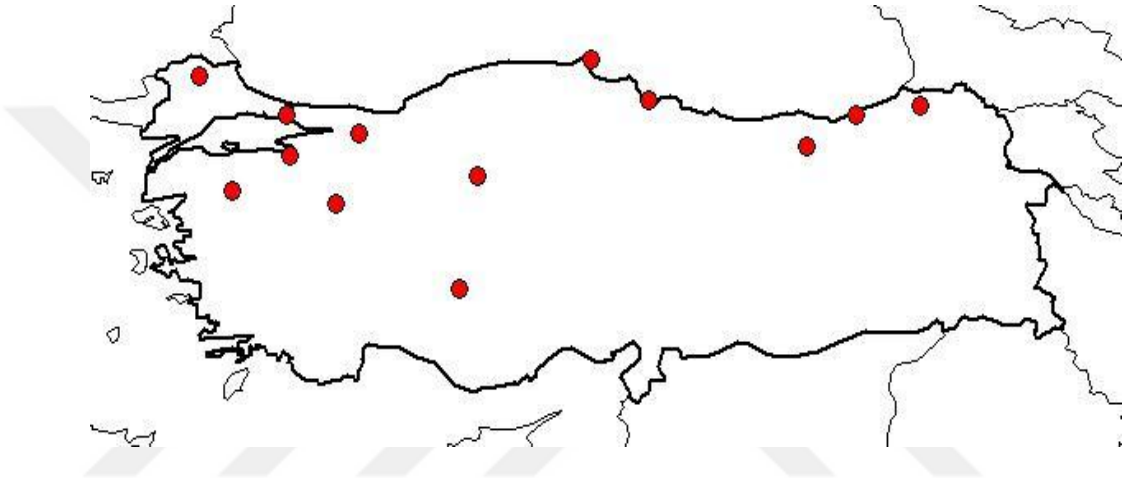

Şekil 1.20 Carpinus betulus L. (Orijinal Foto 2017)

15– 20 m nadiren 30 m'ye ulaşan orta boylu bir ağaçtır. Çoğu kez oluklu ve eğri gövdesi vardır. Kabuk yeşilimsi- gri düzgün olup yaşlandığındada pürüzsüzdür. Tomurcuklarınuzunluğu kayının aksine 10 mm'nin altındadır ve dala yapışık vaziyettedir. Almaşık dizilişli yaprakların uzunluğu 4– 9 cm'dir. Testere dişli yaprak kenarı ve yaprak yüzeyindeki oluklu damarlar belirgin özellikleridir. Kedicik adı verilen erkek ve dişi çiçekler aynı ağaç üzerinde fakat farklı dallarda bulunur. Sonbaharda olgunlaşan fındıksı meyve 7– 8 mm uzunluğundadır. Tohumun etrafını kısmen çevreleyen 3– 4 cm uzunlukta sivri uçlu 3 yapraksı brahte vardır. Ekilen tohumlar bir sonraki yılın baharına kadar çimlenmez. Tohumları verimlidir. Bir gölge ağacı olan adi gürgen yumuşak yapılı verimli ve nemli toprakları tercih eder. Yana doğru genişleyen sığ kök sistemine sahiptir. Kesildiğinde yeniden sürgün verme özelliği

vardır. Peyzaj çalışmalarında uygun budama yapılarak uzun boylu çit olarak kullanılır. Odunu ağır ve serttir bu yüzden alet yapımı ve bina inşaatı çalışmalarında kullanılır. Yavaş yanması ve çok ısı yayması dolayısıyla çok uygun bir yakacak odundur (http://tr.wikipedia.org 2014).

Avrupa'nın yanı sıra Batı Asya ve Kafkasya'da da bulunan bu türün Türkiye'deki yayılış haritası şekil 1.21'de verilmektedir.

Şekil 1.21 *Carpinus betulus* L. türünün Türkiye' deki yayılış haritası (http://www.tubives.com 2018)

2. KAYNAK ÖZETLERİ

Altan vd. (1998), Manisa ilinde anıt ve anıtsal nitelikli ağaç türleri üzerinde çalışmış, 256 adet anıt ve anıtsal nitelikli ağaç türü olduğu saptamıştır. En fazla bireyin *P. orientalis* L.' e ait olduğu tespit edilmiştir. 198 adet bu özellikte *Platanus orientalis* L. olduğu belirlemişlerdir.

Anonim (2012) yılı Samsun İl Çevre Durum Raporu verilerine göre bitki florası bakımından çok zengin bir yapıya sahip olan Hacıosman Ormanı'nda ağaç katına ait 12 takson, çalı katına ait 68 takson kaydı verilmiştir. Burada subasar ormanlarından farklı olarak dişbudak yapraklı kanatlı ceviz türü olduğu belirtilmiştir.

Gürgen ağacıyla ilgili birçok morfolojik bilgi http://tr.wikipedia.org sitesinde belirtilmiştir. Boy, gövde çapı, kabuk özellikleri, yaprak durumları, meyve ve tohumlarına ait bilgilere burada yer verilmiştir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Daire Başkanlığı Anadolu Yakası Park ve Bahçeler Müdürlüğü'nün yaptığı araştırmalar sonucu hazırlanan 2014 yılı yayınında anıt ağaç kriterinde 313 adet, korunmaya değer ağaç kriterinde 2284 adet ağaç bulunduğu tespit edilmiştir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Daire Başkanlığı Avrupa Yakası Park ve Bahçeler Müdürlüğü'nün yaptığı araştırmalar sonucu hazırlanan 2014 yılı yayınında anıt ağaç kriterinde 244 adet, korunmaya değer ağaç kriterinde 2280 adet ağaç bulunduğu tespit edilmiştir.

T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü'ne ait Orman Atlası'nda *Fraxinus excelsior* L., *Pinus brutia* TEN. ve *Cedrus libani* A. Rich türlerine ait bilgilere yer verilmiştir. Boyları, yaprak şekilleri, kök sistemleri ve sanayide kullanıldıkları alanlar hakkında araştırmalar yapılmıştır.

Meyve, ipek böcekçiliği ya da süs amaçlı yetiştirilen dut ağacına ait boy,yaprak ve çiçek yapısı, gövde gibi morfolojik özellikler http://www.dut.gen.tr internet adresinde detaylı olarak ortaya konmuştur.

Karadeniz'in büyükşehri olan Samsun hakkında http://www.samsun.com.tr internet sitesinde bölgenin aldığı göçlerden ve bu bölgeyi oluşturan halklardan bahsedilmiş olup coğrafi konum özelliklerine de yer verilmiştir. Bu ilin sahip olduğu nehirler, ovalar, ilçeler ve komşu illeri hakkında bilgi verilmiştir. 850.000 kişinin merkezde, belde ve köylerinde ise yaklaşık 412.000 kişi yaşadığı tespit edilmiştir.

Anıt ağaç ve korunmaya değer anıt ağaca ait tanımlara yer verilen http://www.anadoluanitagaclar.com internet adresinde anıt ağaçlara tarihsel, mistik, mitoloji ve destanlardaki yönü ile de değinilmiştir.

Fraxinus excelsior L., *Pinus brutia* TEN., *Platanus orientalis* L., *Tilia rubra* D.C., *Quercus robur* L., *Morus alba* L., *Cedrus libani* A. RICH, *Magnolia grandiflora* L., *Juglans regia* L., *Carpinus betulus* L. türlerinin Türkiye'deki yayılış haritası http://www.tubives com internet sitesinde yayınlanmıştır.

Dünya üzerinde yaklaşık 30 türü bulunan ıhlamur ağacının Tilia rubra D.C. türüne ait morfolojik özelliklerin tespit edildiği http://www.ihlamur.gen.tr internet sitesinde bin yılda beri faydalanılma şekilleri ortaya konmuştur.

Görkem ve ihtişamıyla bilinen manolya ağaçlarının Dünya üzerinde yetiştiği bölgeler ve *Magnolia grandiflora* L. türüne ait bazı morfolojik özellikler http://www.agac.gen.tr internet sitesinde belirtilmiştir.

2016 TUİK verilerine göre Samsun ilinin nüfusunun 1 295 927 olduğu gösterilmektedir (Anonim 2018) .

Asan (1987), ülkemizdeki bu anıt ve korunmaya değer ağaçlar Amerika ve Avrupa'daki benzerleriyle çap ve boyları itibariyle karşılaştırılmış, Avrupa ve Orta Doğu'dakilerlerden daha büyk olduğunu tespit etmiştir.

Asan (1998), anıtsal meşeler, kasnak meşesi ve Türkiye florası ile ilgili çalışmalar yapmıştır. Doğal dengenin bozulması ve sanayileşmenin artmasıyla doğa tahribatının artmasının tespiti ile ilgili görüşlerde bulunmuştur. Geçmişle gelecek arasında önemli bir köprü vazifesi gören ağaçların tespitine ve korunmasına yönelik çalışmaların giderek arttığını belirtmiştir.

Asan (2016), anıt ağaç kavramının fiziksel, görsel ve sosyokültürel dayanakları hakkında tespitlerde bulunmuştur. Normal insan ömrünün en az 15 katı uzunluğunda yaşam süresine sahip olması sebebiyle insanda merak ve hayranlık uyandırdığını ortaya koymuştur.

Everest ve Merzeci (2011), Mersin çeşmeleri ve anıt ağaçları ile ilgili çalışmalar yapmışlardır. Mersin bölgesinde en fazla *Platanus orientalis* L. türüne ait anıt ağaç olduğunu tespit etmişlerdir.

Genç (2007), ağaç boy ölçüm metotlarıyla ilgili çalışmalar yapmıştır. Blume- Leiss boyölçeriyle ölçüm yapılırken dikkat edilmesi gereken noktalarla ilgili tespitlerde bulunmuştur.

Genç ve Güner (2003), Göller Bölgesi'nin anıt ağaçları konusunda çalışmalarda bulunmuştur. Bir ağacın anıt ağaç olarak belirlenmesinde dikkat edilecek kriterlerden bahsetmişlerdir ve anıt ağaçları sınıflara ayırmışlardır.

Kösa ve Atik (2013), *Platanus orientalis* L. türüne ait araştırmalarda bulunmuşlardır ve yayılış alanlarını, bulundukları yükseklikleri, morfolojik özelliklerini belirlemişlerdir.

Özçelik, Doğan ve Tanrıver (1998), Göller Yöresi'ndeki bazı anıt ağaçlar üzerinde çalışmışlardır. Doğaya insanoğlunun verdiği zarar ile ilgili tespitlerde bulunmuşlardır.

Özçelik (2006), Mersin- Ayancık ilçesi anıt dallı servileri ile ilgili araştırmalarda bulunmuşlardır. Ağaç taç genişliğinin ölçümü ve dikkat edilmesi gereken hususlara değinmişlerdir.

Yaltırık (1984), Türkiye'nin meşelerini tespit üzerine çalışmıştır. Meşelerin morfolojik özelliklerinden ve 18 adet türünün olduğundan bahsetmiştir.

3. MATERYAL ve METOT

Araştırmada öncelikle Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurul Kararı ile tescili yapılmış anıt ağaçların yerleri tespit edilmiştir. Çalışmada Samsun İli idari sınırlarında bulunan anıt ve anıtsal nitelikli ağaçların tespiti yapılmıştır. Çalışma esnasında devlet ormanı, hazine arazisi ve özel mülk ayrımı yapılmadan Samsun İli' nde münferit halde bulunan anıt ağaç kriteri taşıyan ve namzet anıt ağaçların tespiti yapılmıştır. Tespit edilen anıt ağaç toplulukları bulunduğunda ise içerisinde en iyi kriterlere sahip fert çalışmaya dahil edilmiştir.

Karadeniz sahil şeridinin orta bölümünde Yeşilırmak ve Kızılırmak nehirlerinin Karadeniz'e döküldükleri deltalar arasında yer alan Samsun ili 9, 579 km²'lik bir yüz ölçümüne sahiptir. Coğrafi konum olarak enlem kuzey 40° 50′ - 41° 51′ , boylam doğu 37° 08′ ve 34° 25′ dır. Kuzeyinde Karadeniz'in yer aldığı ilimizin komşuları; doğusunda Ordu, batısında Sinop, güneyinde Tokat ve Amasya, Güney batısında ise Çorum illeridir. Samsun ili yeryüzü şekilleri bakımından üç ayrı özellik gösterir. Birincisi güneyindeki dağlık kesim, ikincisi; dağlık kesimle kıyı şeridi arasında kalan yaylalar, üçüncüsü; yaylalarla Karadeniz arasındaki kıyı ovalarıdır. Kızılırmak ve Yeşilırmak akarsularının delta alanlarında oluşmuş kıyı ovalarında, yurdumuzun tarımsal potansiyeli en yüksek ovalardan Bafra ve Çarşamba ovaları yer almaktadır. Samsun'da genç delta ovalarında alüvyonlar bulunmakla birlikte, dik yamaçlarla ayrılmış taraçalarda eski alüvyonlar görülmektedir. Samsun ili topraklarının Karadeniz kıyıları düzlüklerle, güneye uzanan iç kesimleri ise, yükseklikleri fazla olmayan dağ sıraları ile kaplıdır. Bölge, Karadeniz kıyıları ile bu kıyılara içeriden paralel olarak uzanan yüksek dağlar arasındadır. Bu dağlar Ünye- Çarşamba kesiminde doğu-batı, Samsun- Bafra kesiminde doğu-güney, batı-kuzeybatı yönünü takip eder. Doğudan batıya doğru uzanan ve birbirinin devamı olarak görünen başlıca iki sıra dağ vardır. Bunlardan doğudakine Canik Dağları, batıdakine ise, Çangal Dağları denir. Orman ağaçları arasında < Asil Ağaçlar > olarak bilinen dişbudak, karaağaç, akçaağaç gibi türler genel olarak kanaatkar olarak bildiğimiz orman ağaçları arasında, çoğunlukla aluvyon karakterde, besin maddelerince zengin, derin ve rutubetli taban arazi topraklarını sever ve topraklarda iyi gelişme gösterirler. Subasar ormanlardan farklı olarak dişbudak yapraklı kanatlı ceviz

(*Pterocarya fraxinifolia*) mevcuttur. Bu endemik türe civarda bulunan Selyeri, Çınarlı köyünde rastlanması bu endemik türün Çarşamba Ovasında geniş alanlarda Dişbudak, Akçaağaç, Gürgen, Karaağaç gibi türlerle karışık olarak bulunduğu fakat bu alanların tarım alanına dönüşmesi nedeniyle sınırlı sayıda kaldığını göstermektedir. Öte yandan Hacıosman Ormanı' ndaki *Hedera helix, Smilax exelca, Humulus lupulus* gibi sarılıcı bitkilerle, *Cyclamen coum, Ornithogalum sigmoideum, Leucojum aestivum, Ranunculus constantinopolitanus, Helleborus orientalis, Rumex crispus, Juncus acutus, Primula vulgaris, Galum rivale, Viola sieheana, Glycrrhiza echinata, Hypericum perforatum, Typha latifolia, Irıs pseudacorus, Myriophyllum verticillatum, Hydrocharis morsus ranae* gibi çok sayıda otsu bitkiler de saptanmıştır. Bitki florası bakımından çok zengin bir yapıya sahip bu ormanda ağaç katına ait 12 takson, çalı katına ait 30 takson ve ot katına ait 68 takson tesbit edilmiştir (Anonim 2012).

2016 TÜİK verilerine göre Samsun ilinin nüfusu 1 295 927' dir ve giderek artmaktadır (http://www.tuik.gov.tr 2018).

Anıt ağaç özelliği taşıyan ağaçların tespitinde o bölgede görevli Orman İşletme Şefi, orman muhafaza memurları, Orman işçileri, köy muhtarları ve köylerde bulunan yaşlı insanlara sorularak seri bir şekilde tarama ve tespitler yapılmıştır. Çalışma esnasında değişik türlerde oldukça fazla anıtsal özellik taşıyan aday ağaçlara rastlanmasına rağmen bunlardan en çok dikkat çeken aynı türden bir veya birkaç tanesi kayıt altına alınmıştır.

Dış görünüş ve tür itibariyle anıtsal nitelik taşıyan ağaçların anıt ağaç kriterlerini taşıyıp taşımadığı hususunun tespiti için gerekli teknik verileri elde etmek için ağaçlarda bazı ölçümler yapılması gerekmektedir. Bunların başında gövde çapı ölçümü, boy ölçümü, yaş ölçümü ve tepe çapı ölçümü olup, ölçümlerin hangi metotla yapıldığı ayrıntılı bir şekilde izah edilmiştir.

3.1 Gövde Çapı Ölçüm Metodu

Dikili ağacın gövde çapı ölçümü için bilinen en kolay yöntem toprak yüzeyinden 1, 30 metre yükseklikten kumpas vb. aletlerle yapılan ölçümdür. Ancak genellikle anıtsal nitelikteki ağaçların gövdelerinin tam silindirik olmaması sebebiyle daha sağlıklı bir sonuç almak için önce ağacın toprak yüzeyinden 1, 30 m yükseklikteki ölçülen çevre değerleri π (3, 14) sayısına bölünerek çap hesaplanmıştır.

Çatal gövdeli ağaçlarda ölçüm yeri, çatalın oluştuğu yerin üstünde kalıyorsa, çatalı oluşturan her bir gövdeye sıra numarası verilir ve her birinin çapı, ölçüm yerinden ayrı ayrı tespit edilip kaydedilir.

Çatal gövdeli ağaçlarda ölçüm yeri, çatalın oluştuğu yerin altında kalıyorsa, normal usullerle ölçüm yapılır.

3.2 Boy Ölçüm Metodu

Ağaç boyu ölçümü mekanik, digital, laser gibi değişik boy ölçerlerle ya da klasik telemetreli bir ölçüm aleti olan Blume- Leiss ile yapılabilmektedir. İğne yapraklılarda ağaç boyu ölçümü kolayca yapılabilmektedir. Geniş yapraklılarda ise yan dallar yanıltıcı olabilmektedir. Ağaç ile alet arasındaki mesafenin bilinmesi şart olan ya da şart olmayan çeşitli boy ölçerler kullanılmaktadır. İyi bir ölçüm için öncelikle cihazın sağlam olduğundan emin olunmalıdır. Mümkünse ölçüm yapılacak yerden, ağacın tepesi ve dibi görülmelidir. Ağaç ile aynı yükseklikte bir yerden ölçüm yapılmalıdır. Telemetreli cihazlarla yapılan ölçümlerde, ağaca asılan lata, ağaçla ölçüm yeri arasındaki mesafeye uygun olmalıdır. Rüzgarlı havalarda, ağacın tepe kısmı sallanırken kesinlikle boy ölçümü yapılmamalıdır. Blume- Leiss boyölçeri kullanılırken ağacın bulunduğu yere göre karar verilen ölçme uzaklığına karşılık gelen lata ayarlaması yapılır ve lata ağaca asılır. Alet üzerindeki telemetre kullanılarak asılı lataya ait mesafe kadar ağaçtan uzaklaştırılır. Taksimatlı kısmın içindeki sarkacı serbest bırakan pime basılarak sarkacın rahatça sallanması sağlanır. Ağacın tepe sürgünü ucuna rasat edilir ve

pime basılıp sarkaç sabitlenir. Ağaç ile ölçüm yeri arasındaki mesafe okunur. Pime basılarak sarkaç tekrar sallanmaya bırakılır. Bu sefer de ağacın dibine rasat yapılır ve pime tekrar basılarak sarkaç sabitlenir. Ağaç ile ölçüm yeri arasındaki mesafe okunur. Ağaç ile aynı yükseklikte bulunarak ölçüm yapıldığı durumda bu iki ölçüm değeri toplanarak ağaç boyu belirlenir. Eğimli bir yerde bulunarak ağaç boyu ölçümü yapılırken ise ölçülen bu iki değer birbirinden çıkarılarak ağaç boyu hesaplanır (Genç 2007).

3.3 Yaş Ölçüm Metodu

Ağacın yıllık halkaları sayılarak yaş tespiti yapılır. Yıllık halkalar sayılırken yalancı yıllık halkalara dikkat edilmelidir. Yalancı yıllık halkalar daha ince olup, kesit yüzeyindeki daire oluşumunu tamamlayamazlar. Dikili genç bireyin yaşı, asıl sürgün halkalarının yer aldığı boğum araları sayılarak da tespit edilebilir. Boğum arası sayımına tepe uç noktasından başlanır. Fakat aynı yıl birden fala sürgün geliştiren kızılçam, Doğu ladini, Toros sediri, göknar, kayın, meşe türlerinde dikkatli olunmalı; gelişme dönemi başlangıcında oluşan asıl sürgün halkası ile gelişme dönemi içinde oluşan tali sürgün halkaları birbirine karıştırılmamalıdır. Yaşı tespit edilecek ağacın boyu, kişinin yetişebileceğinden fazla ise ölçüm yapılırken hata yapmak mümkündür. Bu durumda ise artım burgusu kullanılır. Düz arazilerde yetişmiş ağaçlarda öz, yaklaşık gövde merkezindedir. Öz, eğimli arazilerde ise iğne yapraklılarda üst yamaca, geniş yapraklılarda alt yamaca yakın gelişmiştir. İğne yapraklılarda üst, geniş yapraklılarda alt yamaçta durularak yaş tespiti yapılır ve böylece öze kadar bütün yıllık halkaların kalemde yer alması sağlanır. Yaş tespit yerinde ur, yara, çatal gibi anormal oluşumlar bulunmamalıdır. Artım burgusu uzunluğu en fazla 70 cm olduğu için çapı 140 cm' e kadar olan ağaçların yaşını doğru şekilde tespit etmek mümkündür. Daha kalın çaplı ağaçlarda ise yaş tahmininde bulunulabilir (Genç 2007).

3.4 Ağaç Taç Genişliğinin Ölçülmesi

Ağaçların, tepe tacı ile iz düşümü içinde kalan doğu, batı, güney ve kuzey yönlerindeki yarıçapları ölçülmüştür. Ölçümlerde; şerit metrenin '0' noktası daima ağaç gövdesinin

ortasına denk getirilmiştir. Ağaçlarda; güney, kuzey, doğu ve batı istikametlerinde tepe tacı yarıçapları belirlenmiş veher ağacın doğu- batı ve kuzey- güney yönlerindeki tepe yarıçapları toplanarak ağaçların her iki istikametteki çapları bulunmuştur. Bulunan bu tepe çapı değerleri toplanıp ikiye bölünerek ortalama taç genişliği değerleri de elde edilmiştir (Özçelik 2006).

4. ARAŞTIRMA ve BULGULAR

Bu araştırmada Samsun İlinde toplam 61 adet ağaç ölçülmüş ve değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Bunlardan 21 tanesi mevcut tescillenmiş anıt ağaç, 40 tanesi ise anıtsal nitelikli olup korunmaya değer (aday anıt ağaç) ağaçlardandır.

4.1 Samsun İline Ait Mevcut Anıt Ağaçlar

Çizelge 4.1 1 numaralı anıt *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		1
Ağaç Türü	Türkçe	Doğu çınarı
	Latince	*Platanus orientalis* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Atakum
	Köy/Mahalle	Çakırlar Yalı Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	515165
	X	4585948
Taç Genişliği (m)		20,00
Boyu (m)		22,00
1,30 Çapı (cm)		215
Yaşı (Yıl)		180

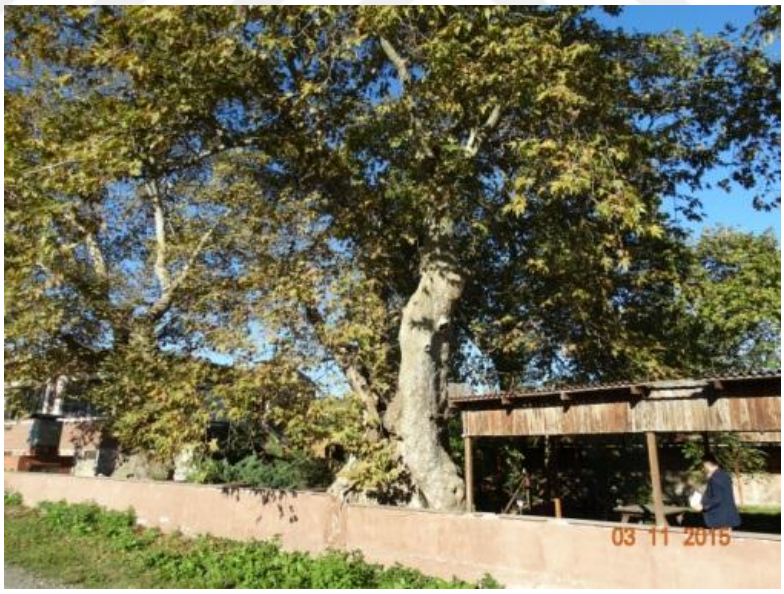
Şekil 4.1 1 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. (Orijinal Foto 2015)

Şekil 4.2 1 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. gövde (Orijinal Foto 2015)

Çizelge 4.2 2 numaralı anıt *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		2
Ağaç Türü	Türkçe	Doğu çınarı
	Latince	*Platanus orientalis* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Atakum
	Köy/Mahalle	Çakırlar Yalı Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	515173
	X	4585953
Taç Genişliği (m)		15,40
Boyu (m)		20,50
1,30 Çapı (cm)		195
Yaşı (Yıl)		180

Şekil 4.3 2 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. (Orijinal Foto 2015)

Şekil 4.4 2 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. gövde (Orijinal Foto 2015)

Çizelge 4.3 3 numaralı anıt *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		3
Ağaç Türü	Türkçe	Doğu çınarı
	Latince	*Platanus orientalis* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Atakum
	Köy/Mahalle	Çakırlar Yalı Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	515190
	X	4585962
Taç Genişliği (m)		20,80
Boyu (m)		19,00
1,30 Çapı (cm)		205
Yaşı (Yıl)		180

Şekil 4.5 3 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.6 3 numaralı anıt *Platanus orientalus* L. gövde (Orijinal Foto 2015)

Çizelge 4.4 4 numaralı anıt *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		4
Ağaç Türü	Türkçe	Doğu çınarı
	Latince	*Platanus Orientalis* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Atakum
	Köy/Mahalle	Yukarıaksu Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	512645
	X	4578481
Taç Genişliği (m)		30,65
Boyu (m)		31,00
1,30 Çapı (cm)		185
Yaşı (Yıl)		220

Şekil 4.7 4 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. (Orijinal Foto 2015)

Şekil 4.8 4 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. gövde (Orijinal Foto 2015)

Çizelge 4.5 5 numaralı anıt *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		5
Ağaç Türü	Türkçe	Doğu çınarı
	Latince	*Platanus orientalis* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Hançerli Mah. (Yalı Camii Avlusu)
Koordinatı (ED50 3°)	Y	527832
	X	4573726
Taç Genişliği (m)		25,50
Boyu (m)		28,50
1,30 Çapı (cm)		160
Yaşı (Yıl)		175

Şekil 4.9 5 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. (Orijinal Foto 2015)

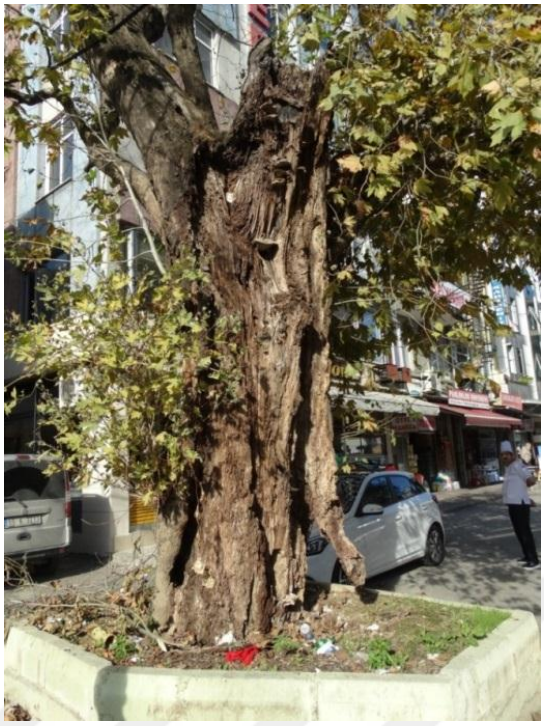
Şekil 4.10 5 numaralı anıt *Platanus orientalus* L. gövde (Orijinal Foto 2015)

Çizelge 4.6 6 numaralı anıt *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		6
Ağaç Türü	Türkçe	Doğu çınarı
	Latince	*Platanus orientalis* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy / Mahalle	Hançerli Mah.(Buğday pazarı Meydanı)
Koordinatı (ED50 3°)	Y	527815
	X	4573696
Taç Genişliği (m)		10,90
Boyu (m)		14,00
1,30 Çapı (cm)		215
Yaşı (Yıl)		175

Şekil 4.11 6 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. (Orijinal Foto 2015)

Şekil 4.12 6 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. gövde (Orijinal Foto 2015)

Çizelge 4.7 7 numaralı anıt *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		7
Ağaç Türü	Türkçe	Doğu çınarı
	Latince	*Platanus orientalis* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Kale Mah. (Saathane Meydanı)
Koordinatı (ED50 3°)	Y	527845
	X	4573528
Taç Genişliği (m)		15,50
Boyu (m)		31,00
1,30 Çapı (cm)		140
Yaşı (Yıl)		175

Şekil 4.13 7 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. (Orijinal Foto 2015)

Şekil 4.14 7 numaralı anıt *Platanus orintalis* L. gövde(Orijinal Foto 2015)

Çizelge 4.8 8 numaralı anıt *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		8
Ağaç Türü	Türkçe	Doğu çınarı
	Latince	*Platanus Orientalis* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Pazar Mah. (Gaziler otobüs durağı)
Koordinatı (ED50 3°)	Y	527791
	X	4573417
Taç Genişliği (m)		21,40
Boyu (m)		32,00
1,30 Çapı (cm)		130
Yaşı (Yıl)		175

.

Şekil 4.15 8 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. (Orijinal Foto 2015)

Şekil 4.16 8 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. gövde(Orijinal Foto 2015)

Çizelge 4.9 9 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L.

Ağaç No		9
Ağaç Türü	Türkçe	Adi dişbudak
	Latince	*Fraxinus excelsior* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Tekkeköy
	Köy/Mahalle	Bakacak Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	538277
	X	4560420
Taç Genişliği (m)		14,70
Boyu (m)		16,50
1,30 Çapı (cm)		125
Yaşı (Yıl)		120

Şekil 4.17 9 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L. (Orijinal Foto 2015)

Şekil 4.18 10 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L. gövde(Orijinal Foto 2015)

Çizelge 4.10 10 numaralı anıt *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		10
Ağaç Türü	Türkçe	Doğu çınarı
	Latince	*Platanus orientalis* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahalle	Çay Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	561868
	X	4562750
Taç Genişliği (m)		28,00
Boyu (m)		35,50
1,30 Çapı (cm)		310
Yaşı (Yıl)		600

Şekil 4.19 10 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. (Orijinal Foto 2015)

Şekil 4.20 10 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. gövde(Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.11 11 numaralı anıt *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		11
Ağaç Türü	Türkçe	Doğu çınarı
	Latince	*Platanus orientalis* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/ Mahalle	Hasanbahçe Mah. (Göğseli Camii Avlusu)
Koordinatı (ED50 3°)	Y	562423
	X	4563335
Taç Genişliği (m)		23,30
Boyu (m)		29,00
1,30 Çapı (cm)		290
Yaşı (Yıl)		600

Şekil 4.21 11 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. (Orijinal Foto 2017)

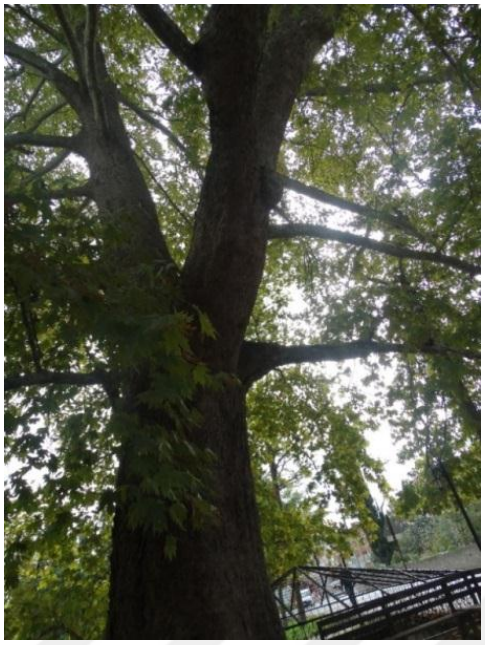
Şekil 4.22 11 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.12 12 numaralı anıt *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		12
Ağaç Türü	Türkçe	Doğu çınarı
	Latince	*Platanus orientalis L.*
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahalle	Kirazlık Çay Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	560450
	X	4562552
Taç Genişliği (m)		31,60
Boyu (m)		36,00
1,30 Çapı (cm)		225
Yaşı (Yıl)		600

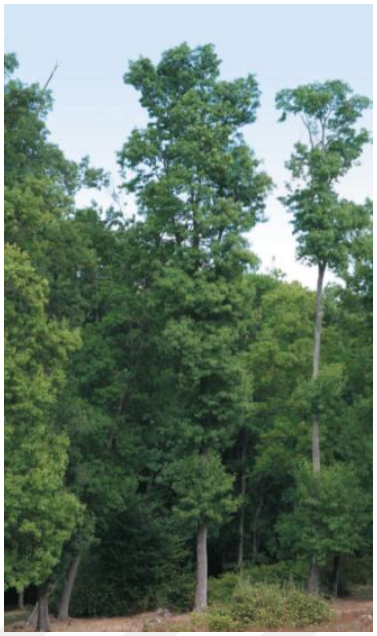
Şekil 4.23 12 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.24 12 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.13 13 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L.

Ağaç No		13
Ağaç Türü	Türkçe	Adi dişbudak
	Latince	*Fraxinus excelsior* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahalle	Kızılot Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	562292
	X	4572730
Taç Genişliği (m)		22,90
Boyu (m)		20,20
1,30 Çapı (cm)		130
Yaşı (Yıl)		125

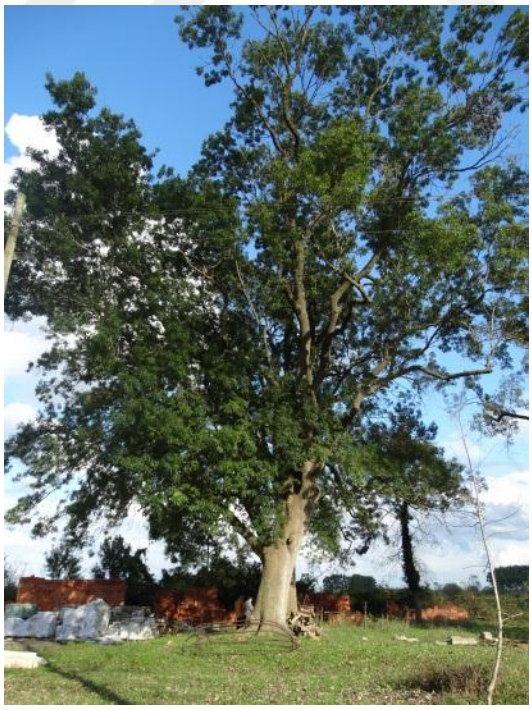
Şekil 4.25 13 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L. (Orijinal Foto 2015)

Şekil 4.26 13 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L. gövde (Orijinal Foto 2015)

Çizelge 4.14 14 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L.

Ağaç No		14
Ağaç Türü	Türkçe	Adi dişbudak
	Latince	*Fraxinus excelsior* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahalle	Kızılot Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	562286
	X	4572755
Taç Genişliği (m)		24,00
Boyu (m)		29,00
1,30 Çapı (cm)		140
Yaşı (Yıl)		125

Şekil 4.27 14 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L. (Orijinal Foto 2015)

Şekil 4.28 14 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L. gövde (Orijinal Foto 2015)

Çizelge 4.15 15 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L.

Ağaç No		15
Ağaç Türü	Türkçe	Adi dişbudak
	Latince	*Fraxinus excelsior* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahalle	Kızılot Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	562291
	X	4572756
Taç Genişliği (m)		20,80
Boyu (m)		23,00
1,30 Çapı (cm)		145
Yaşı (Yıl)		125

Şekil 4.29 15 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L. (Orijinal Foto 2015)

Şekil 4.30 15 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L. gövde (Orijinal Foto 2015)

Çizelge 4.16 16 numaralı anıt *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		16
Ağaç Türü	Türkçe	Doğu çınarı
	Latince	*Platanus orientalis* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahalle	Kızılot Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	562149
	X	4573507
Taç Genişliği (m)		29,50
Boyu (m)		27,50
1,30 Çapı (cm)		410
Yaşı (Yıl)		650

Şekil 4.31 16 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. (Orijinal Foto 2015)

Şekil 4.32 16 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. gövde (Orijinal Foto 2015)

Çizelge 4.17 17 numaralı anıt *Carpinus betulus* L.

Ağaç No		17
Ağaç Türü	Türkçe	Gürgen
	Latince	*Carpinus betulus* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahalle	Yaycılar Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	567755
	X	4561164
Taç Genişliği (m)		26,50
Boyu (m)		25,00
1,30 Çapı (cm)		105
Yaşı (Yıl)		170

Şekil 4.33 17 numaralı anıt *Carpinus betulus* L. (Orijinal Foto 2015)

Şekil 4.34 17 numaralı *Carpinus betulus* L. gövde (Orijinal Foto 2015)

Çizelge 4.18 18 numaralı anıt *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		18
Ağaç Türü	Türkçe	Doğu çınarı
	Latince	*Platanus orientalis* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahalle	Bafracalı Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	561762
	X	4564495
Taç Genişliği (m)		31,00
Boyu (m)		35,00
1,30 Çapı (cm)		205
Yaşı (Yıl)		350

Şekil 4.35 18 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. (Orijinal Foto 2015)

Şekil 4.36 18 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. gövde (Orijinal Foto 2015)

Çizelge 4.1 19 numaralı anıt *Juglans regia* L.

Ağaç No		19
Ağaç Türü	Türkçe	Adi ceviz
	Latince	*Juglans regia* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Terme
	Köy/Mahalle	Kozluk Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	592777
	X	4555906
Taç Genişliği (m)		15,75
Boyu (m)		14,50
1,30 Çapı (cm)		110
Yaşı (Yıl)		150

Şekil 4.37 19 numaralı anıt *Juglans regia* L. (Orijinal Foto 2015)

Şekil 4.38 19 numaralı anıt *Juglans regia* L. gövde (Orijinal Foto 2015)

Çizelge 4.2 20 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L.

Ağaç No		20
Ağaç Türü	Türkçe	Adi dişbudak
	Latince	*Fraxinus excelsior* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Terme
	Köy/Mahalle	Oğuzlar Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	575365
	X	4551706
Taç Genişliği (m)		27,40
Boyu (m)		19,00
1,30 Çapı (cm)		120
Yaşı (Yıl)		180

Şekil 4.39 20 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L. (Orijinal Foto 2015)

Şekil 4.40 20 numaralı anıt *Fraxinus excelsior* L. gövde (Orijinal Foto 2015)

Çizelge 4.3 21 numaralı anıt *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		21
Ağaç Türü	Türkçe	Doğu çınarı
	Latince	*Platanus orientalis L.*
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Vezirköprü
	Köy/Mahalle	Orta cami Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	454483
	X	4556785
Taç Genişliği (m)		25,10
Boyu (m)		26,00
1,30 Çapı (cm)		180
Yaşı (Yıl)		275

Şekil 4.41 21 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. (Orijinal Foto 2015)

Şekil 4.42 21 numaralı anıt *Platanus orientalis* L. gövde (Orijinal Foto 2015)

4.2 Samsun İlindeki Anıtsal Nitelikli Ağaçlar

Çizelge 4.22 1 numaralı anıtsal nitelikli *Fraxinus excelsior* L.

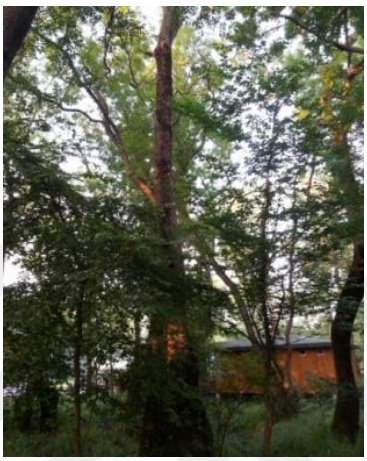
Ağaç No		1
Ağaç Türü	Türkçe	Dişbudak
	Latince	*Fraxinus excelsior* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Atakum
	Köy/Mahalle	İncesu/Yalı Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	X	516140.69
	Y	4585069.43
Taç Genişliği (m)		15,00
Boyu (m)		25,00
1,30 Çapı (cm)		90
Yaşı (Yıl)		110
Değerlendirme	Ağaç, Atakum ilçesi Çakırlar korusunda bulunmaktadır. Ağacın bulunduğu alan su basar ormanıdır ve ağırlıklı olarak dişbudaklardan oluşmaktadır. Şehir içine yakın olan bu alanı en iyi temsil eden dişbudaklardan en yaşlı olanlarından birinin koruma altına alınması önem arz etmektedir. Ağacın genel sağlık durumu iyidir.	

Şekil 4.43 1 numaralı aday anıt ağaç ilçesi (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.44 1 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.45 1 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.46 1 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.23 2 numaralı anıtsal nitelikli *Fraxinus excelsior* L.

Ağaç No		2
Ağaç Türü	Türkçe	Dişbudak
	Latince	*Fraxinus excelsior* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Kale Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	X	527862.83
	Y	4572846.73
Taç Genişliği (m)		15
Boyu (m)		22
1,30 Çapı (cm)		64
Yaşı (Yıl)		90
Değerlendirme	Ağaç, İlkadım ilçesinde bulunmakta olup, sağlık durumu iyidir. Şehir merkezinde bulunan yetişkin nadir dişbudaklardan biri olması nedeniyle korumaya alınması uygun olacaktır.	

Şekil 4.47 2 numaralı aday anıt ağaç ilçesi (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.48 2 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.49 2 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.50 2 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.24 3 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		3
Ağaç Türü	Türkçe	Çınar
	Latince	*Platanus orientalis* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Kale Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	X	528036.99
	Y	4572845.18
Taç Genişliği (m)		20
Boyu (m)		25
1,30 Çapı (cm)		90
Yaşı (Yıl)		160
Değerlendirme	İlkadım ilçesinde bulunan Büyük Cami'nin avlusunda bulunan çınar ağacı, cami ile bütünleşmesi, halkın bu ağacın çevresini dinlenme anacıyla kullanması nedeniyle, korunmaya alınmalıdır	

Şekil 4.51 3 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.52 3 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.53 3 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.54 3 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.25 4 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		4
Ağaç Türü	Türkçe	Çınar
	Latince	*Platanus orientalis* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Kale Mah. (Bölge İdare M. arkası)
Koordinatı (ED50 3°)	X	528304.56
	Y	4572841.77
Taç Genişliği (m)		24
Boyu (m)		26
1,30 Çapı (cm)		140
Yaşı (Yıl)		220
Değerlendirme	Bölge İdare Mahkemesi arkasında bulunan bu çınar ağacı, Samsun Şehir merkezinde bulunan en yaşlı ve çaplı ağaçlardandır. Sağlık durumu iyidir.	

Şekil 4.55 4 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.56 4 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 3.57 4 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.58 4 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.26 5 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		5
Ağaç Türü	Türkçe	Çınar
	Latince	*Platanus orientalis* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Kale Mah. (Bölge İdare M. arkası)
Koordinatı (ED50 3°)	X	528304.56
	Y	4572841.77
Taç Genişliği (m)		12
Boyu (m)		20
1,30 Çapı (cm)		70
Yaşı (Yıl)		220
Değerlendirme	Bölge İdare Mahkemesi arkasında bulunan bu çınar ağacı, Samsun şehir merkezinde bulunan en yaşlı ve çaplı ağaçlardandır. Sağlık durumu iyidir.	

Şekil 4.59 5 numaralı aday ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.60 5 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.61 5 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.62 5 numralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.27 6 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		6
Ağaç Türü	Türkçe	Çınar
	Latince	*Platanus orientalis* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Kale Mah. (Bölge İdare M. arkası)
Koordinatı (ED50 3°)	X	528304.56
	Y	4572841.77
Taç Genişliği (m)		24
Boyu (m)		20
1,30 Çapı (cm)		140
Yaşı (Yıl)		220
Değerlendirme	Bölge İdare Mahkemesi arkasında bulunan bu çınar ağacı, Samsun şehir merkezinde bulunan en yaşlı ve çaplı ağaçlardandır. Sağlık durumu iyidir.	

Şekil 4.63 6 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.64 6 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.65 6 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.66 6 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.28 7 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L.

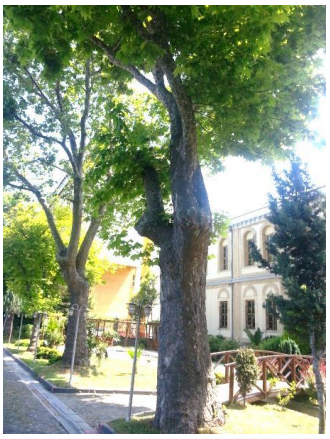
Ağaç No		7
Ağaç Türü	Türkçe	Çınar
	Latince	*Platanus orientalis* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Kale Mah. (Bölge İdare M. arkası)
Koordinatı (ED50 3°)	X	528304.56
	Y	4572841.77
Taç Genişliği (m)		15
Boyu (m)		20
1,30 Çapı (cm)		70
Yaşı (Yıl)		220
Değerlendirme	Bölge İdare Mahkemesi arkasında bulunan bu çınar ağacı, Samsun şehir merkezinde bulunan en yaşlı ve çaplı ağaçlardandır. Sağlık durumu iyidir.	

Şekil 4.67 7 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.68 7 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.69 7 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.70 7 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.29 8 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		8
Ağaç Türü	Türkçe	Çınar
	Latince	*Platanus orientalis* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Kale Mah. (Bölge İdare M. arkası)
Koordinatı (ED50 3°)	X	528304.56
	Y	4572841.77
Taç Genişliği (m)		18
Boyu (m)		20
1,30 Çapı (cm)		65
Yaşı (Yıl)		220
Değerlendirme	Bölge İdare Mahkemesi arkasında bulunan bu çınar ağacı, Samsun şehir merkezinde bulunan en yaşlı ve çaplı ağaçlardandır. Sağlık durumu iyidir.	

Şekil 4.71 8 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.72 8 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.73 8 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.74 8 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.30 9 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		9
Ağaç Türü	Türkçe	Çınar
	Latince	*Platanus orientalis* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Kale Mah. (Bölge İdare M. arkası)
Koordinatı (ED50 3°)	X	528304.56
	Y	4572841.77
Taç Genişliği (m)		14
Boyu (m)		18
1,30 Çapı (cm)		110
Yaşı (Yıl)		220
Değerlendirme	Bölge İdare Mahkemesi arkasında bulunan bu çınar ağacı, Samsun şehir merkezinde bulunan en yaşlı ve çaplı ağaçlardandır. Sağlık durumu iyidir.	

Şekil 4.75 9 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.76 9 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.77 9 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.78 9 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.31 10 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		10
Ağaç Türü	Türkçe	Çınar
	Latince	*Platanus orientalis* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Kale Mah. (Eski Adliye B. arkası)
Koordinatı (ED50 3°)	X	528304.56
	Y	4572841.77
Taç Genişliği (m)		18
Boyu (m)		22
1,30 Çapı (cm)		92
Yaşı (Yıl)		220
Değerlendirme	Eski Adliye Binası arkasında bulunan bu çınar ağacı, Samsun şehir merkezinde bulunan en yaşlı ve çaplı ağaçlardandır. Sağlık durumu iyidir.	

Şekil 4.79 10 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.80 10 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.81 10 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.82 10 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.32 11 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		11
Ağaç Türü	Türkçe	Çınar
	Latince	*Platanus orientalis* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Kale Mah. (Eski Adliye B. arkası)
Koordinatı (ED50 3°)	X	528304.56
	Y	4572841.77
Taç Genişliği (m)		18
Boyu (m)		20
1,30 Çapı (cm)		90
Yaşı (Yıl)		220
Değerlendirme	Eski Adliye Binası arkasında bulunan bu çınar ağacı, Samsun şehir merkezinde bulunan en yaşlı ve çaplı ağaçlardandır. Sağlık durumu iyidir.	

Şekil 4.83 11 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.84 11 numaralı aday anıt ağaca ait uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.85 11 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.86 11 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.33 12 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		12
Ağaç Türü	Türkçe	Çınar
	Latince	*Platanus orientalis* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Kale Mah. (Eski Adliye B. arkası)
Koordinatı (ED50 3°)	X	528304.56
	Y	4572841.77
Taç Genişliği (m)		14
Boyu (m)		20
1,30 Çapı (cm)		60
Yaşı (Yıl)		220
Değerlendirme	Eski Adliye Binası arkasında bulunan bu çınar ağacı, Samsun şehir merkezinde bulunan en yaşlı ve çaplı ağaçlardandır. Sağlık durumu iyidir.	

Şekil 4.87 12 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.88 12 numaralı aday anıt ağaca ait uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.89 12 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.90 12 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.34 13 numaralı anıtsal nitelikli *Magnolia grandiflora* L.

Ağaç No		13
Ağaç Türü	Türkçe	Manolya
	Latince	*Magnolia grandiflora* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Kale Mah. (Atatürk Parkı)
Koordinatı (ED50 3°)	X	528248.35
	Y	4572951.17
Taç Genişliği (m)		15
Boyu (m)		18
1,30 Çapı (cm)		120
Yaşı (Yıl)		90
Değerlendirme	Cumhuriyet Meydanı' nın hemen yanı başında, Atatürk Anıtı' nı çevreleyen park, Samsun' un ilk parkıdır. Bu alan; çevre düzenlemesiyle, süs havuzları ve elbette Atatürk Anıtı' yla Samsun'a gelen ziyaretçilerin ilk durak noktasıdır. Anıtın heykeli Samsun Valisi Kazım Paşatarafından Samsun halkı adına Avusturyalı heykeltıraş Heinrich Krippel' e 1927 yılında sipariş edilmiş, 1932 tarihinde açılmıştır. Bu alan içerisinde yer alan manolyalar, Samsun' da nadir bulunan ekzotik türlerden olması ve alanın koruma özelliği nedeniyle önem arz etmektedir. Çatallıdır ve sağlık durumu iyidir.	

Şekil 4.91 13 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 3.92 13 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.93 13 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.94 13 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.35 14 numaralı anıtsal nitelikli *Magnolia grandiflora* L.

Ağaç No		14
Ağaç Türü	Türkçe	Manolya
	Latince	*Magnolia grandiflora* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Kale Mah. (Atatürk Parkı)
Koordinatı (ED50 3°)	X	528248.35
	Y	4572951.17
Taç Genişliği (m)		20
Boyu (m)		18
1,30 Çapı (cm)		50 ve 70 (çatal)
Yaşı (Yıl)		90
Değerlendirme	Bu alan içerisinde yer alan manolyalar, Samsun' da nadir bulunan ekzotik türlerden olması ve alanın koruma özelliği nedeniyle önem arz etmektedir. Dip kısmından çatallıdır. Sağlık durumları iyidir.	

Şekil 4.95 14 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.96 14 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.97 14 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.98 14 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.36 15 numaralı anıtsal nitelikli *Magnolia grandiflora* L.

Ağaç No		15
Ağaç Türü	Türkçe	Manolya
	Latince	*Magnolia grandiflora* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Kale Mah. (Atatürk Parkı)
Koordinatı (ED50 3°)	X	528248.35
	Y	4572951.17
Taç Genişliği (m)		18
Boyu (m)		20
1,30 Çapı (cm)		65
Yaşı (Yıl)		90
Değerlendirme	Atatürk Parkı içerisinde yer alan manolya, Samsun'da nadir bulunan ekzotik türlerden olması ve alanın koruma özelliği nedeniyle önem arz etmektedir. Sağlık durumları iyidir.	

Şekil 4.99 15 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.100 15 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.101 15 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.102 15 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.37 16 numaralı anıtsal nitelikli *Cedrus libani* A. Rich

Ağaç No		16
Ağaç Türü	Türkçe	Sedir
	Latince	*Cedrus libani* A. Rich
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Kale Mah. (Atatürk Parkı)
Koordinatı (ED50 3°)	X	528248.35
	Y	4572951.17
Taç Genişliği (m)		15
Boyu (m)		18
1,30 Çapı (cm)		80
Yaşı (Yıl)		90
Değerlendirme	Atatürk Parkı içerisinde yer alan bu sedir ağacı, bulunduğu alanın tarihi değeri ve Samsun'daki en yaşlı sedir ağaçlarından olması nedeniyle koruma statüsüne alınması uygun olacaktır. Sağlık durumu iyidir.	

Şekil 4.103 16 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.104 16 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.105 16 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.106 16 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.38 17 numaralı anıtsal nitelikli *Aesculus hippocastanum* L.

Ağaç No		17
Ağaç Türü	Türkçe	At Kestanesi
	Latince	*Aesculus hippocastanum* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Kale Mah. (Atatürk Parkı)
Koordinatı (ED50 3°)	X	528248.35
	Y	4572951.17
Taç Genişliği (m)		15
Boyu (m)		20
1,30 Çapı (cm)		70
Yaşı (Yıl)		90
Değerlendirme	Atatürk Parkı içerisinde yer alan at kestanesi ağacı, bulunduğu alanın tarihi değeri ve Samsun'daki en yaşlı sedir ağaçlarından olması nedeniyle koruma statüsüne alınması uygun olacaktır. Sağlık durumu iyidir.	

Şekil 4.107 17 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.108 17 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.109 17 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.110 17 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.39 18 numaralı anıtsal nitelikli *Aesculus hippocastanum* L.

Ağaç No		18
Ağaç Türü	Türkçe	At Kestanesi
	Latince	*Aesculus hippocastanum* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Kale Mah. (Atatürk Parkı)
Koordinatı (ED50 3°)	X	528248.35
	Y	4572951.17
Taç Genişliği (m)		18
Boyu (m)		23
1,30 Çapı (cm)		72
Yaşı (Yıl)		90
Değerlendirme	Atatürk Parkı içerisinde yer alan at kestanesi ağacı, bulunduğu alanın tarihi değeri ve Samsun'daki en yaşlı sedir ağaçlarından olması nedeniyle koruma statüsüne alınması uygun olacaktır. Sağlık durumu iyidir.	

Şekil 4.111 18 numaralı aday anıt ağaca ait ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.112 18 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.113 18 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.114 18 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.40 19 numaralı anıtsal nitelikli *Aesculus hippocastanum* L.

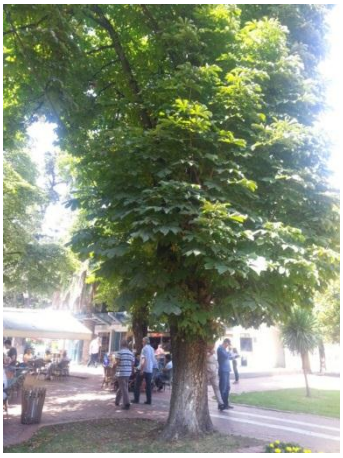
Ağaç No		19
Ağaç Türü	Türkçe	At Kestanesi
	Latince	*Aesculus hippocastanum* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Kale Mah. (Atatürk Parkı)
Koordinatı (ED50 3°)	X	528248.35
	Y	4572951.17
Taç Genişliği (m)		15
Boyu (m)		22
1,30 Çapı (cm)		80
Yaşı (Yıl)		90
Değerlendirme	Atatürk Parkı içerisinde yer alan at kestanesi ağacı, bulunduğu alanın tarihi değeri ve Samsun'daki en yaşlı sedir ağaçlarından olması nedeniyle koruma statüsüne alınması uygun olacaktır. Sağlık durumu iyidir.	

Şekil 4.115 19 numaralı aday anıt ağaca ait ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.116 19 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.117 19 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.118 19 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.41 20 numaralı anıtsal nitelikli *Pinus brutia* Ten.

Ağaç No		20
Ağaç Türü	Türkçe	Kızılçam
	Latince	*Pinus brutia* Ten.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Kale Mah. (Valilik yanı)
Koordinatı (ED50 3°)	X	528336.15
	Y	4572883.21
Taç Genişliği (m)		18
Boyu (m)		20
1,30 Çapı (cm)		80
Yaşı (Yıl)		110
Değerlendirme	Samsun Valiliği yanındaki park içerisinde yer alan bu kızılçam ağacının, bulunduğu alanın önemi o bölgede nadir bulunması, yaşı ve çapı dikkate alınarak koruma statüsüne alınması uygun olacaktır.	

Şekil 4.119 20 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.120 20 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.121 20 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.122 20 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.42 21 numaralı anıtsal nitelikli *Pinus brutia* Ten.

Ağaç No		21
Ağaç Türü	Türkçe	Kızılçam
	Latince	*Pinus brutia* Ten.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Kale Mah. (Valilik yanı)
Koordinatı (ED50 3°)	X	528336.15
	Y	4572883.21
Taç Genişliği (m)		15
Boyu (m)		20
1,30 Çapı (cm)		60
Yaşı (Yıl)		110
Değerlendirme	Samsun Valiliği yanındaki park içerisinde yer alan bu kızılçam ağacının, bulunduğu alanın önemi o bölgede nadir bulunması, yaşı ve çapı dikkate alınarak koruma statüsüne alınması uygun olacaktır.	

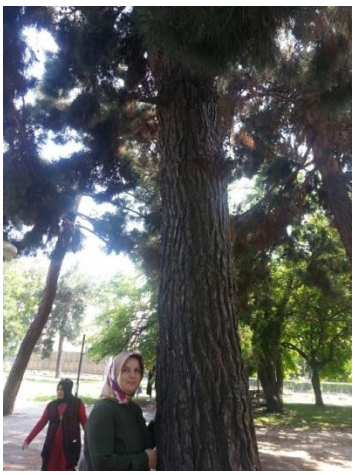
Şekil 4.123 21 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.124 21 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.125 21 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.126 21 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.43 22 numaralı anıtsal nitelikli *Tilia rubra* D.C.

Ağaç No		22
Ağaç Türü	Türkçe	Ihlamur
	Latince	*Tilia rubra* D.C.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Kale Mah. (Şehir Kulübü yanı)
Koordinatı (ED50 3°)	X	527885.09
	Y	4572720.21
Taç Genişliği (m)		16
Boyu (m)		15
1,30 Çapı (cm)		120
Yaşı (Yıl)		200
Değerlendirme	İlkadım ilçesi, İstiklal Caddesi üzerinde bulunan bu yaşlı ıhlamur ağacı, şehir içerisindeki nadir ıhlamurlardandır. Yaşı ve çapı dikkate alındığında bu ıhlamurun korunmaya alınması uygun olacaktır. Bir miktar konuk kısmı vardır. Bu bölümün bakımının yapılması gerekir.	

Şekil 4.127 22 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.128 22 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.129 22 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.130 22 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.44 23 numaralı anıtsal nitelikli *Fraxinus excelsior* L.

Ağaç No		23
Ağaç Türü	Türkçe	Dişbudak
	Latince	*Fraxinus excelsior* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Kale Mah. (Anadolu Hastanesi Yanı)
Koordinatı (ED50 3°)	X	527885.09
	Y	4572720.21
Taç Genişliği (m)		15
Boyu (m)		18
1,30 Çapı (cm)		90
Yaşı (Yıl)		90
Değerlendirme	İstiklal Caddesi üzerindeki bu dişbudak, şehir içerisindeki nadir dişbudaklardandır. Cadde üzerinde zamanla azalan eski ağaçlar dikkate alındığında, bu ağacın korunması hususu daha fazla önem arz etmektedir.	

Şekil 4.131 23 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.132 23 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.133 23 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.134 23 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.45 24 numaralı anıtsal nitelikli *Fraxinus excelsior* L.

Ağaç No		24
Ağaç Türü	Türkçe	Dişbudak
	Latince	*Fraxinus excelsior* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Kale Mah. (Anadolu Hastanesi yanı)
Koordinatı (ED50 3°)	X	527885.09
	Y	4572720.21
Taç Genişliği (m)		15
Boyu (m)		18
1,30 Çapı (cm)		60
Yaşı (Yıl)		90
Değerlendirme	İstiklal Caddesi üzerindeki bu dişbudak, şehir içerisindeki nadir dişbudaklardandır. Cadde üzerinde zamanla azalan eski ağaçlar dikkate alındığında, bu ağacın korunması hususu daha fazla önem arz etmektedir.	

Şekil 4.135 24 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.136 24 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.137 24 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.138 24 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.46 25 numaralı anıtsal nitelikli *Quercus robur* L.

Ağaç No		25
Ağaç Türü	Türkçe	Meşe
	Latince	*Quercus robur* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Atakum
	Köy/Mahalle	Körfez Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	X	518109.72
	Y	4581300.06
Taç Genişliği (m)		22
Boyu (m)		25
1,30 Çapı (cm)		160
Yaşı (Yıl)		280
Değerlendirme	Ağaç, Atakum ilçesi Körfez Mahallesi' nde bulunan bu meşe ağacı, civardaki en yaşlı ağaçlardan biridir. Dolayısıyla koruma altına alınması önem arz etmektedir. Ağacın genel sağlık durumu iyidir.	

Şekil 4.139 25 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.140 25 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.141 25 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.142 25 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.47 26 numaralı anıtsal nitelikli *Tilia rubra* D.C.

Ağaç No		26
Ağaç Türü	Türkçe	Ihlamur
	Latince	*Tilia rubra* D.C.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahalle	Sarıçalı Mah. (Mezarlık)
Koordinatı (ED50 3°)	X	559713.11
	Y	4562985.50
Taç Genişliği (m)		15
Boyu (m)		25
1,30 Çapı (cm)		70
Yaşı (Yıl)		130
Değerlendirme	Çarşamba ilçesi, Sarıçalı mahallesi içerisindeki eski mezarlık içerisinde bulunan bu ıhlamur ağacı, mezarlığın kuruluşu ile aynı yaştadır. Çarşamba nın geçmişine tanıklık etmektedir. Sağlık durumu iyidir.	

Şekil 4.143 26 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.144 26 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.145 26 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.146 26 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.48 27 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		27
Ağaç Türü	Türkçe	Çınar
	Latince	*Platanus orientalis* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahalle	Sarıçalı Mah. (Mezarlık)
Koordinatı (ED50 3°)	X	559713.11
	Y	4562985.50
Taç Genişliği (m)		25
Boyu (m)		26
1,30 Çapı (cm)		120
Yaşı (Yıl)		350
Değerlendirme	Çarşamba ilçesi, Sarıçalı Mahallesi içerisindeki eski mezarlık içerisinden bulunan bu çınar ağacı, mezarlığın kuruluşu ile aynı yaştadır. Çarşamba' nın geçmişine tanıklık etmektedir. Sağlık durumu iyidir.	

Şekil 4.147 27 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.148 27 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.149 27 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.150 27 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.49 28 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		28
Ağaç Türü	Türkçe	Çınar
	Latince	*Platanus orientalis* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahalle	Sarıçalı Mah. (Mezarlık)
Koordinatı (ED50 3°)	X	559713.11
	Y	4562985.50
Taç Genişliği (m)		18
Boyu (m)		28
1,30 Çapı (cm)		90
Yaşı (Yıl)		160
Değerlendirme	Çarşamba ilçesi, Sarıçalı Mahallesi içerisindeki eski mezarlık içerisinde bulunan bu ıhlamur ağacı, mezarlığın kuruluşu ile aynı yaştadır. Çarşamba' nın geçmişine tanıklık etmektedir. Sağlık durumu iyidir.	

Şekil 4.151 28 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.152 28 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.153 28 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

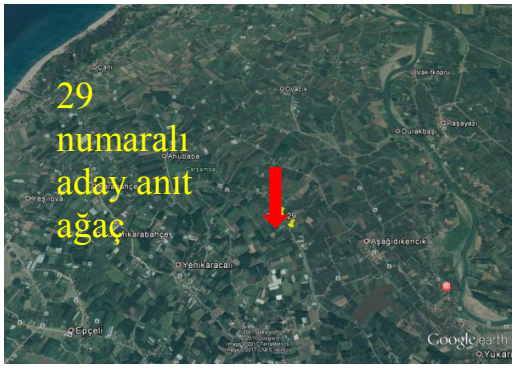
Şekil 4.154 28 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.50 29 numaralı anıtsal nitelikli *Morus alba* L.

Ağaç No		29
Ağaç Türü	Türkçe	Dut
	Latince	*Morus alba* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahalle	Ahubaba Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	X	554127.83
	Y	4570647.94
Taç Genişliği (m)		16
Boyu (m)		20
1,30 Çapı (cm)		110
Yaşı (Yıl)		160
Değerlendirme	Çarşamba ilçesi Ahubaba Mahallesi' ndeki bu dut ağacı, gerek yaşı ve gerekse çapı ile yörenin geçmişine ışık tutmaktadır. Geçmişte gerek meyvelerinden insanların faydalanması ve gerekse yapraklarından hayvanların yararlanması amacıyla dut dikilmektedir. Ağacın kovukları vardır, bakımı gerekir. Korunmaya alınması gerekir.	

Şekil 4.155 29 numaralı aday ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.156 29 numaralı adayanıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.157 29 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

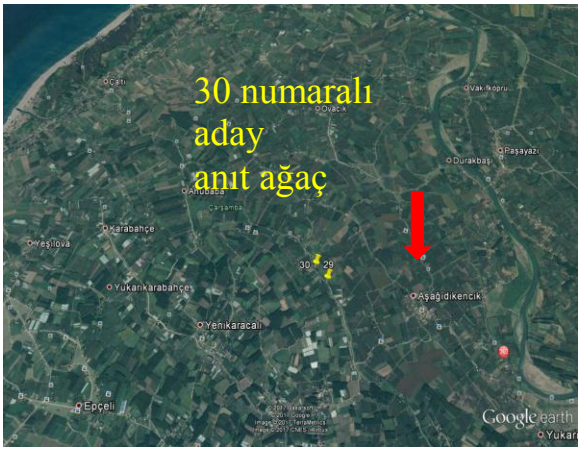
Şekil 4.158 29 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.51 30 numaralı anıtsal nitelikli *Morus alba* L.

Ağaç No		30
Ağaç Türü	Türkçe	Dut
	Latince	*Morus alba* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahalle	Ahubaba Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	X	553938.60
	Y	4570898.99
Taç Genişliği (m)		15
Boyu (m)		15
1,30 Çapı (cm)		110
Yaşı (Yıl)		180
Değerlendirme	Çarşamba ilçesi Ahubaba Mahallesi' ndeki bu dut ağacı, gerek yaşı ve gerekse çapı ile yörenin geçmişine ışık tutmaktadır. Geçmişte gerek meyvelerinden insanların faydalanması ve gerekse yapraklarından hayvanların yararlanması amacıyla dut dikilmektedir. Ağacın kovukları vardır, bakımı gerekir. Korunmaya alınması gerekir.	

Şekil 4.159 30 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.160 30 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.161 30 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.162 30 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.52 31 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		31
Ağaç Türü	Türkçe	Çınar
	Latince	*Platanus orientalis* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Ondokuzmayıs
	Köy/Mahalle	Yukarıengiz Mah. (mezbahane yanı)
Koordinatı (ED50 3°)	X	505883.85
	Y	4595048.12
Taç Genişliği (m)		27
Boyu (m)		19
1,30 Çapı (cm)		76
Yaşı (Yıl)		300
Değerlendirme	Ondokuzmayıs ilçesi, Yukarı Engiz Mahallesi' nde bulunan çınar ağacı çapı ve yaşı itibarı ile dikkati çekmektedir. Bu ilçede bulunan en yaşlı çınar ağaçlarından biridir. Yola çok yakın olması nedeniyle zarar görebilir. Korumaya alınması gerekir.	

Şekil 4.163 31 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 3.164 31 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.165 31 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.166 31 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.53 32 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		32
Ağaç Türü	Türkçe	Çınar
	Latince	*Platanus orientalis* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Ondokuzmayıs
	Köy/Mahalle	Yukarıengiz Mah. (mezbahane yanı)
Koordinatı (ED50 3°)	X	505883.85
	Y	4595048.12
Taç Genişliği (m)		30
Boyu (m)		20
1,30 Çapı (cm)		102
Yaşı (Yıl)		300
Değerlendirme	Ondokuzmayıs ilçesi, Yukarı Engiz mahallesinde bulunan çınar ağacı çapı ve yaşı itibarı ile dikkati çekmektedir. Bu ilçede bulunan en yaşlı çınar ağaçlarından biridir. Gövdesinde bozulmalar başlamıştır. Yola çok yakın olmadı nedeniyle zarar görebilir. Korumaya alınması gerekir.	

Şekil 4.167 32 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.168 32 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.169 32 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

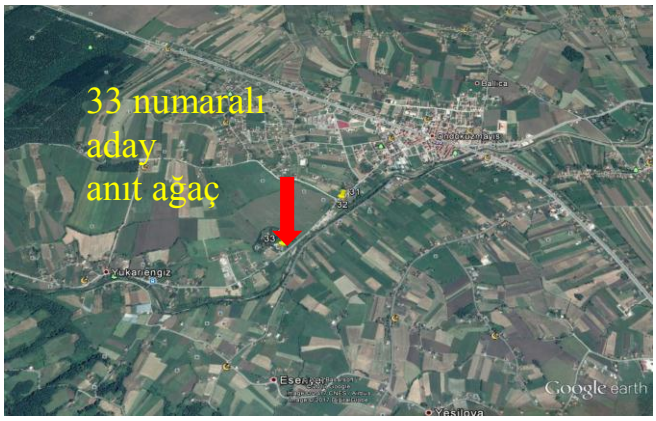
Şekil 4.170 32 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.54 33 numaralı anıtsal nitelikli *Chamaecyparis nootkatensis* D. Don

Ağaç No		33
Ağaç Türü	Türkçe	Servi
	Latince	*Chamaecyparis nootkatensis* D. Don
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Ondokuzmayıs
	Köy/Mahalle	Yukarıengiz Mah. (Ahşap Cami yanı)
Koordinatı (ED50 3°)	X	505497.17
	Y	4594636.22
Taç Genişliği (m)		7
Boyu (m)		22
1,30 Çapı (cm)		90
Yaşı (Yıl)		120
Değerlendirme	Ondokuzmayıs ilçesi, Yukarı Engiz Mahallesi'nde bulunan servi ağacı tarihi ahşap caminin avlusu içerisindedir. Avlu içerisindeki iki önemli ağaçtan biridir. Sağlık durumu iyidir. Koruma statüsüne alınması gerekir.	

Şekil 4.171 33 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.172 33 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.173 33 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

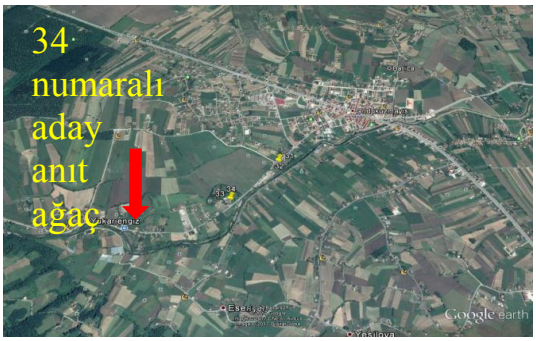
Şekil 4.174 33 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.55 34 numaralı anıtsal nitelikli *Fraxinus excelsior* L.

Ağaç No		34
Ağaç Türü	Türkçe	Dişbudak
	Latince	*Fraxinus excelsior* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Ondokuzmayıs
	Köy/Mahalle	Yukarıengiz Mah. (Ahşap Cami yanı)
Koordinatı (ED50 3°)	X	505497.17
	Y	4594636.22
Taç Genişliği (m)		21
Boyu (m)		28
1,30 Çapı (cm)		90
Yaşı (Yıl)		110
Değerlendirme	Ondokuzmayıs ilçesi, Yukarı Engiz Mahallesi' nde bulunan dişbudak ağacı tarihi ahşap caminin avlusu içerisindedir. Avlu içerisindeki iki önemli ağaçtan biridir. Sağlık durumu iyidir. Koruma statüsüne alınması gerekir.	

Şekil 4.175 34 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.176 34 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.177 34 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

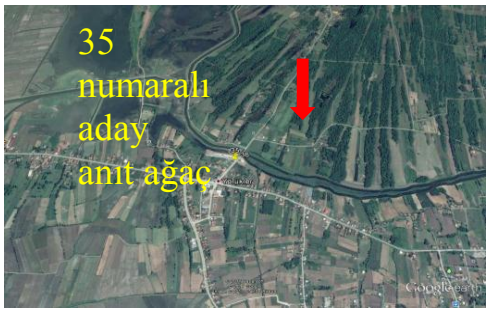
Şekil 4.178 34 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.56 35 numaralı anıtsal nitelikli *Fraxinus excelsior* L.

Ağaç No		35
Ağaç Türü	Türkçe	Dişbudak
	Latince	*Fraxinus excelsior* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Ondokuzmayıs
	Köy/Mahalle	Yörükler Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	X	507345.54
	Y	4599088.09
Taç Genişliği (m)		15
Boyu (m)		25
1,30 Çapı (cm)		56
Yaşı (Yıl)		150
Değerlendirme	Ondokuzmayıs ilçesi, Yörükler Mahallesi'nde bulunan dişbudak ağacı, Kızılırmak Kuş Cenneti yol üzerindedir. Bu dişbudak ağaçları bu havzada geçmişte bulunan çok geniş dişbudak ormanlarının son kalıntılarındandır. Tarihi ahşap caminin avlusu içerisindedir. Çatallı bir yapıya sahiptir. Sağlık durumu iyidir. Koruma statüsüne alınması gerekir.	

Şekil 4.179 35 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.180 35 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.181 35 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

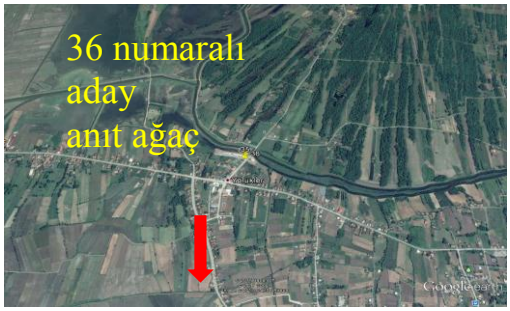
Şekil 4.182 35 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.57 36 numaralı anıtsal nitelikli *Morus alba* L.

Ağaç No		36
Ağaç Türü	Türkçe	Dut
	Latince	*Morus alba* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Ondokuzmayıs
	Köy/Mahalle	Yörükler Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	X	507345.54
	Y	4599088.09
Taç Genişliği (m)		15
Boyu (m)		15
1,30 Çapı (cm)		74
Yaşı (Yıl)		280
Değerlendirme	Bu dut ağacı Ondokuzmayıs ilçesinin Yörükler Mahallesi' nde bulunmaktadır. Yaşının bir hayli fazla olması, ağacın türbenin bulunduğu alan içerisinde bulunması ve köylülerin meyve veren ağaçları dikerek insanların ve hayvanların faydasına sunmasının iyi bir örneğini oluşturması nedeniyle anıt ağaç olarak korunması gerekmektedir.	

Şekil 4.183 36 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.184 36 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.185 36 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.186 36 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.58 37 numaralı anıtsal nitelikli *Fraxinus excelsior* L.

Ağaç No		37
Ağaç Türü	Türkçe	Dişbudak
	Latince	*Fraxinus excelsior* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Bafra
	Köy/Mahalle	Doğanca Mah. (Leylek Ap.)
Koordinatı (ED50 3°)	X	500081.08
	Y	4608562.38
Taç Genişliği (m)		20
Boyu (m)		25
1,30 Çapı (cm)		60
Yaşı (Yıl)		95
Değerlendirme	Bafra ilçesi Doğanca Mahallesi'nde bulunan dişbudak ağacı, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü tarafından kullanılan leylek evlerinin bulunduğu alandadır. Dişbudak ağaçları Bafra ovasının doğal ağaçları arasında bulunmakta olup, eski yıllarda meşçere oluşturan dişbudak ağaçları günümüzde tek ağaç ve küme halinde bulunabilmektedir. Alanın leylek yuvaları açısından özel bir alan olması, dişbudak ağaçlarının gittikçe yok olmaya başlamaları nedeniyle, bu alanın en iyi fertlerinden olan bu ağacın anıt ağaç olarak korumaya alınması büyük önem arz etmektedir.	

Şekil 4.187 37 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.188 37 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.189 37 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

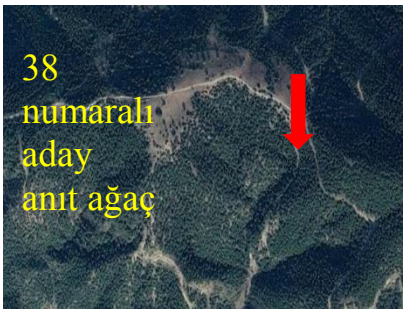
Şekil 4.190 37 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.59 38 numaralı anıtsal nitelikli *Quercus robur* L.

Ağaç No		38
Ağaç Türü	Türkçe	Meşe
	Latince	*Quercus robur* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Vezirköprü
	Köy/Mahalle	Susuz Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	X	668402
	Y	4566320
Taç Genişliği (m)		20
Boyu (m)		16
1,30 Çapı (cm)		120
Yaşı (Yıl)		230
Değerlendirme	Sarıçiçek Orman İşletme Şefliği sınırlarında kalan susuz köyü Acıkabak Mevkii olarak adlandırılın açıklık alanda bulunan meşe ağacı sağlıklı bir şekilde yaşamını sürdürmektedir.	

Şekil 4.191 38 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.192 38 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.193 38 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

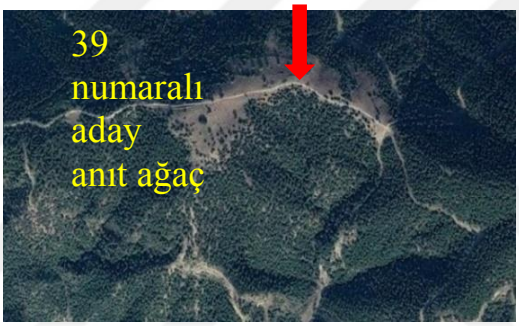
Şekil 4.194 38 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.60 39 numaralı anıtsal nitelikli *Taxus baccata* L.

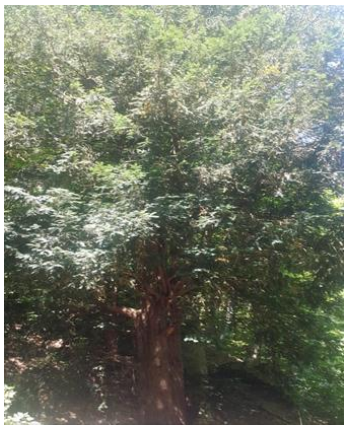
Ağaç No		39
Ağaç Türü	Türkçe	Porsuk
	Latince	*Taxus baccata* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Vezirköprü
	Köy/Mahalle	Susuz Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	X	667513
	Y	4563389
Taç Genişliği (m)		8
Boyu (m)		15
1,30 Çapı (cm)		45
Yaşı (Yıl)		240
Değerlendirme	Sarıçiçek Orman İşletme Şefliği sınırlarında kalan susuz köyü yakınlarında küçük bir dere havzasının kenarında bulunan porsuk ağacı sağlıklı bir şekilde yaşamını sürdürmektedir.	

Şekil 4.195 39 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.196 39 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.197 39 numaralı adayanıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.198 39 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

Çizelge 4.61 40 numaralı anıtsal nitelikli *Platanus orientalis* L.

Ağaç No		40
Ağaç Türü	Türkçe	Çınar
	Latince	*Platanus orientalis* L.
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Kale Mah. (Eski Adliye Binası arkası)
Koordinatı (ED50 3°)	X	528304.56
	Y	4572841.77
Taç Genişliği (m)		14
Boyu (m)		20
1,30 Çapı (cm)		60
Yaşı (Yıl)		220
Değerlendirme	Eski Adliye Binası arkasında bulunan bu çınar ağacı, Samsun şehir merkezinde bulunan en yaşlı ve çaplı ağaçlardandır. Sağlık durumu iyidir.	

Şekil 4.199 40 numaralı aday anıt ağacın bulunduğu ilçe (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.200 40 numaralı aday anıt ağacın uydu görüntüsü (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.201 40 numaralı aday anıt ağaç (Orijinal Foto 2017)

Şekil 4.202 40 numaralı aday anıt ağaca ait gövde (Orijinal Foto 2017)

5. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu çalışma Samsun ilinde yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre 61 adet ağaç değerlendirilmeye alınmıştır. Bunlardan 21 tanesi anıt ağaç olup 40 tanesi de korunmaya değer aday anıt ağaç niteliğindedir. Anıt ağaçlar 11 türden oluşmaktadır ve en fazla anıt ağaç *P. orientalis* L.'e aittir. Anıt ağaçların en yaşlısı Samsun'un Çarşamba ilçesinde olan 800 yaşındaki *Platanus orientalis* L.'dır. Genel durumu sağlıklı birçok anıt ve anıtsal nitelikli ağaç olduğu gibi, gövde kısmı kovuk ya da mantarlaşmaya yüz tutmuş da birçok anıt ve anıtsal nitelikli ağaç olduğu da gözlemlenmiştir. Budama ve dal kırılmaları ile oluşan yaralar ve kovukların düzeltilip kuruyan ve kırılıp çevreye zarar verme ihtimali olan dallar budanmalıdır. Bölge idare mahkemesi arkasında bulunan çınar ağacı ise Samsun şehir merkezinde bulunan en yaşlı ve çaplı ağaçlardandır. Bu ağaçların çoğu şehir merkezinde kaldığından gerekli özen en kısa sürede gösterilmeli ve ihtiyacı olanlara gerekli bakımları yapılmalıdır.

Ülkemizde bazı illerde de bu çalışmaya benzer çalışmalar yapılmıştır.

Manisa ilinde anıt ve anıtsal nitelikli ağaç türlerinin envanteri çıkarılmış, 256 adet anıt ve anıtsal nitelikli ağaç türü olduğu saptanmıştır. Bu türler arasında en fazla bireyin *P. orientalis*' a ait olduğu belirlenmiştir. 198 adet bu özellikte *P orientalis* L. olduğu tespit edilmiştir. Bu türler arasında en yaşlısı 600 yaşında olan ve Kırkağaç ilçesinde bulunan *Olea europaea* L.'dır (Altan vd.1998).

İstanbul ilinde ise Anadolu yakası ve Avrupa yakası için detaylı bir çalışma yapılmıştır. Anadolu yakasında tespiti yapılan ağaçlar anıt ve korunmaya değer ağaç kriterlerine göre değerlendirildiğinde; anıt ağaç kriterinde 313 adet, korunmaya değer ağaç kriterinde 2284 adet ağaç bulunmaktadır. Tespiti yapılan ağaçlar ilçelere göre değerlendirildiğinde ise Üsküdar ve Beykoz ilçelerinde anıt ağaç ve korunmaya değer ağaç dağılımının yoğunlaştığı görülmektedir. Tespiti yapılan ağaçlar türlerine göre değerlendirildiğinde de 571 adetle *P orientalis* L.'in en çok rastlanan tür olduğu belirlenmiştir. Bu anıt ve korunmaya değer ağaçlar arasında en yaşlı olanı ise Çekmeköy'de bulunan 636 yaşındaki *P. orientalis* L.'dır (Anonim 2014b).

Avrupa yakasında tespiti yapılan ağaçlar anıt ve korunmaya değer ağaç kriterlerine göre değerlendirildiğindecise; anıt ağaç kriterinde 244 adet, korunmaya değer ağaç kriterinde 2280 adet ağaç bulunmaktadır. Tespiti yapılan ağaçlar ilçelere göre değerlendirildiğinde ise Sarıyer, Beşiktaş, Fatih ilçelerinde anıt ağaç ve korunmaya değer ağaç dağılımının yoğunlaştığı görülmektedir. Tespiti yapılan ağaçlar türlerine göre değerlendirildiğinde de 1108 adetle *P. orientalis* L.'in en çok rastlanan tür olduğu belirlenmiştir (Anonim 2014c).

Mersin anıt ağaçlarıyla ilgili yapılan bir çalışmada da bu bölgede en fazla anıt *P. orientalis* L. olduğu görülmüştür (Everest ve Merzeci 2011).

Ülkemizdeki bu anıt ve korunmaya değer ağaçları Amerika ve Avrupa'daki benzerleriyle karşılaştırmak gerekirse Avrupa ve Akdeniz ülkelerine oranla çok yeni bir kıta sayılan Kuzey Amerika ülkelerinde bulunan çap ve boylar itibariyle Avrupa ve Doğu ülkelerindeki anıt ağaçlardan daha büyüktür. Bunun nedeni de türlerdeki genetik farklılıktır (Asan 1987).

Anıt ağaçlarla ilgili bilgiler EK 1 - EK 2'de verilmiştir.

KAYNAKLAR

Altan Y., Akgül, H., Uğur, Y. ve Solak, H. 1998. Manisa Anıt Ağaçları ve Halk Kültüründeki Yeri, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Yüksek Öğrenim Vakfı Yayını, No: 5, 226- 232, Manisa.

Anonim. 2012. T.C. Samsun Valiliği İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü 2012 yılı Samsun İl Çevre Durum Raporu, Samsun.

Anonim. 2014a. Web Sitesi: https://tr.wikipedia.org/wiki/Gürgen, Erişim Tarihi: 22.03.2014.

Anonim. 2014b. İstanbul' un Doğal Mirası Anıt Ağaç (Anadolu Yakası), İstanbul Büyükşehir Belediyesi Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Daire Başkanlığı Anadolu Yakası Park ve Bahçeler Müdürlüğü yayını, 88- 89, İstanbul.

Anonim. 2014c. İstanbul' un Doğal Mirası Anıt Ağaç (Avrupa Yakası), İstanbul Büyükşehir Belediyesi Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Daire Başkanlığı Avrupa Yakası Park ve Bahçeler Müdürlüğü yayını, 88- 89, İstanbul.

Anonim. 2016a. Orman Atlası. T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü yayını, 59, Ankara.

Anonim. 2016b. Orman Atlası. T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü yayını, 30, Ankara.

Anonim. 2016c. Orman Atlası. T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü yayını, 40, Ankara.

Anonim. 2017. Web Sitesi: http://www.dut.gen.tr/dut-agaci.html, Erişim Tarihi: 28.12.2017.

Anonim. 2018a. Web Sitesi: http://www.samsun.com.tr/moduller.aspx?modul=samsun-hakkinda-genel-bilgiler#.WW5h2IjyjIU, Erişim Tarihi: 28.01.2018.

Anonim. 2018b. Web Sitesi: http://www.samsun.com.tr/moduller.aspx?modul=samsun-hakkinda-ilceler#.WW5l94jyjIU, Erişim Tarihi: 28.01.2018.

Anonim. 2018c. Web sitesi: http://www.anadoluanitagaclar.com/makaleler/1/anit-ve-korunmaya-deger-agac-kavramlari.html, Erişim Tarihi: 28.01.2018.

Anonim. 2018d.Web Sitesi: http://www.anadoluanitagaclar.com/makaleler/5/tarihsel-yonu-ile-anit-agaclar.html, Erişim Tarihi: 28.01.2018.

Anonim. 2018e. Web Sitesi: http://www.anadoluanitagaclar.com/makaleler/4/mistik-yonu-ile-anit-agaclar.html, Erişim Tarihi: 28.01.2018.

Anonim. 2018f. Web Sitesi: www.anadoluanitagaclar.com/makaleler/7/mitoloji-ve-destanlardaki-yonu-ile-anit-agaclar.html, Erişim Tarihi: 28.01.2018.

Anonim. 2018g. Web Sitesi: http://www.tubives.com/index.php?sayfa=1&tax_id=6277, Erişim Tarihi: 28.01.2018 .

Anonim. 2018h. Web Sitesi: http://www.tubives.com/index.php?sayfa=1&tax_id=112, Erişim Tarihi: 28.01.2018.

Anonim. 2018ı. Web Sitesi: http://www.tubives.com/index.php?sayfa=1&tax_id=8440, Erişim Tarihi: 28.01.2018.

Anonim. 2018i. Web Sitesi: http://www.ihlamur.gen.tr/ihlamur-agaci.html, Erişim Tarihi: 28.01.2018.

Anonim. 2018j. Web Sitesi: http://www.tubives.com/index.php?sayfa=1&tax_id=2149, Erişim Tarihi: 28.01.2018.

Anonim. 2018k. Web Sitesi: http://www.tubives.com/index.php?sayfa=1&tax_id=8445, Erişim Tarihi: 28.01.2018.

Anonim. 2018l. Web Sitesi: http://www.tubives.com/index.php?sayfa=1&tax_id=8424, Erişim Tarihi: 28.01.2018.

Anonim. 2018m. Web Sitesi: http://www.tubives.com/index.php?sayfa=1&tax_id=108, Erişim Tarihi: 28.01.2018.

Anonim. 2018n. Web Sitesi: https://www.agac.gen.tr/manolya-agaci.html, Erişim Tarihi: 28.01.2018.

Anonim. 2018o. Web Sitesi: http://www.tubives.com/index.php?sayfa=1&tax_id=378, Erişim Tarihi: 28.01.2018.

Anonim. 2018ö. Web Sitesi: http://www.tubives.com/index.php?sayfa=1&tax_id=8438, Erişim Tarihi: 28.01.2018.

Anonim. 2018p. Web Sitesi: http://www.tubives.com/index.php?sayfa=1&tax_id=8467, Erişim Tarihi: 28.01.2018.

Anonim. 2018r. Web Sitesi: www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=1590, Erişim Tarihi: 28.01.2018.

Asan, Ü. 1987. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 37 (2), 20.

Asan, Ü. 1998. Anıtsal Meşeler, Kasnak Meşesi ve Türkiye Florası Sempozyumu, 21-23 Mart, 610- 621, İstanbul.

Asan, Ü. 2016. Anıt Ağaç Kavramının Fiziksel, Görsel ve Sosyokültürel Dayanakları, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, No: 10459, 19, İstanbul.

Everest, A. ve Merzeci, M. 2011. Mersin Çeşmeleri ve Anıt Ağaçları, Mersin Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi yayını, ISBN: 978- 605-125- 282- 7, Mersin.

Genç, M. 2007. Ormancılık Bilgisi. 4. Klasör. Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Orman Mühendisliği Bölümü, Isparta Erişim Tarihi: 30. 06. 2017.

Genç, M. ve Güner, Ş.T. 2003. Göller Bölgesi'nin anıt ağaçları. Isparta Valiliği İl Özel İdare Müdürlüğü yayını, Isparta.

Kösa, S. ve Atik, M. 2013. Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 14 (1); 13- 24.

Özçelik, H., Doğan, Ü. ve Tanrıver, H. 1998. Göller Yöresinden Bazı Abide Ağaçlar. Çevre Koruma ve Araştırma Vakfı Ekoloji Dergisi, 7 (26), 13- 17.

Özçelik, R. 2006. Mersin- Ayancık İlçesi Anıt Dallı Servileri (*Cupressus sempervirens* L. *var. horizontalis* (Mill.) Gord.). Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 10 (2), 197- 201.

Yaltırık, F. 1984. Türkiye'nin Meşeleri Teşhis Klavuzu. Tarım ve Orman Köy İşleri Bakanlığı Genel Müdürlüğü yayını, 7, İstanbul.

EKLER

EK 1 Samsun İli Mevcut Anıt Ağaçlar

EK 2 Samsun İli Aday Anıt Ağaçlar

EK 1 Samsun İli Mevcut Anıt Ağaçlar

Sıra No	**Ağacın Türü**		**Yaşı (Yıl)**	**Boyu (m)**	**Tepe Çapı (m)**	**1,30 çap cm**	**İli**	**İlçesi**	**Köy/Mahalle**
	Türkçe	**Latince**							
1	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	180	22.00	20.00	215	Samsun	Atakum	Çakırlar Yalı Mah.
2	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	180	20.50	15.40	195	Samsun	Atakum	Çakırlar Yalı Mah.
3	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	180	19.00	20.80	205	Samsun	Atakum	Çakırlar Yalı Mah.
4	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	220	31.00	30.65	185	Samsun	Atakum	Yukarıaksu Mah.
5	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	175	28.50	25.50	160	Samsun	İlkadım	Hançerli Mah. (Yalı Camii Avlusu)
6	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	175	14.00	10.90	115	Samsun	İlkadım	Hançerli Mah.
7	Doğu çınar	*Platanus orientalis* L.	175	31.00	15.50	140	Samsun	İlkadım	Kale Mah.
8	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	175	32.00	21.40	130	Samsun	İlkadım	Pazar Mah. Gaziler Otobüs Durağı
9	Dişbudak	*Fraxinus excelsior* L.	120	16.50	14.70	125	Samsun	Tekkeköy	Bakacak Mah.
10	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	600	35.50	28.00	310	Samsun	Çarşamba	Çay Mah.
11	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	600	29.00	23.30	290	Samsun	Çarşamba	Hasanbahçe Mah. (Göğseli Camii Avlusu)

EK 1 Samsun İli Mevcut Anıt Ağaçlar (devam)

12	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	600	36.00	31.60	225	Samsun	Çarşamba	Kirazlık Çay Mah.
13	Dişbudak	*Fraxinus excelsior* L.	125	20.20	22.90	130	Samsun	Çarşamba	Kızılot Mah.
14	Dişbudak	*Fraxinus excelsior* L.	125	29.00	24.00	140	Samsun	Çarşamba	Kızılot Mah.
15	Dişbudak	*Fraxinus excelsior* L.	125	23.00	20.80	145	Samsun	Çarşamba	Kızılot Mah.
16	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	800	27.50	29.50	410	Samsun	Çarşamba	Kızılot Mah.
17	Gürgen	*Carpinus betulus* L.	170	25.00	26.50	105	Samsun	Çarşamba	Yaycılar Mah.
18	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	350	35.00	31.00	205	Samsun	Çarşamba	Bafracalı Mh.
19	Adi ceviz	*Juglans regia* L.	150	14.50	15.75	110	Samsun	Terme	Kozluk Mah.
20	Dişbudak	*Fraxinus excelsior* L.	350	19.00	27.40	120	Samsun	Terme	Oğuzlar Mah.
21	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	275	26.00	25.10	180	Samsun	V.köprü	Orta Camii Mah.

EK 2 Samsun İli Aday Anıt Ağaçlar

1	Dişbudak	*Fraxinus excelsior* L.	110	25	15	90	Samsun	Atakum	İncesu Mah.
2	Dişbudak	*Fraxinus excelsior* L.	90	22	15	64	Samsun	İlkadım	Kale Mah.
3	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	160	25	20	90	Samsun	İlkadım	Kale Mah.
4	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	220	26	24	140	Samsun	İlkadım	Kale Mah.
5	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	220	20	12	70	Samsun	İlkadım	Kale Mah.
6	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	220	20	24	140	Samsun	İlkadım	Kale Mah.
7	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	220	20	15	70	Samsun	İlkadım	Kale Mah.
8	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	220	20	18	65	Samsun	İlkadım	Kale Mah.
9	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	220	18	24	110	Samsun	İlkadım	Kale Mah.
10	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	220	22	18	92	Samsun	İlkadım	Kale Mah.
11	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	220	20	18	90	Samsun	İlkadım	Kale Mah.
12	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	220	20	14	60	Samsun	İlkadım	Kale Mah.
13	Manolya	*Magnolia grandiflora* L.	90	18	15	120	Samsun	İlkadım	Kale Mah.
14	Manolya	*Magnolia grandiflora* L.	90	18	20	50-70	Samsun	İlkadım	Kale Mah.
15	Manolya	*Magnolia grandiflora* L.	90	20	18	65	Samsun	İlkadım	Kale Mah.
16	Sedir	*Cedrus Libani* L.	90	18	15	80	Samsun	İlkadım	Kale Mah.
17	At kestanesi	*Aesculus hippocastanum* L.	90	20	15	70	Samsun	İlkadım	Kale Mah.

EK 2 Samsun İli Aday Anıt Ağaçlar (devam)

18	At kestanesi	*Aesculus hippocastanum* L.	90	23	18	72	Samsun	İlkadım	Kale Mah.
19	At kestanesi	*Aesculus hippocastanum* L.	90	22	15	80	Samsun	İlkadım	Kale Mah.
20	Kızılçam	*Pinus brutia* Ten.	110	20	18	80	Samsun	İlkadım	Kale Mah.
21	Kızılçam	*Pinus brutia* Ten.	110	20	15	60	Samsun	İlkadım	Kale Mah.
22	Ihlamur	*Tilia rubra* D.C.	220	120	15	16	Samsun	İlkadım	Kale Mah.
23	Dişbudak	*Fraxinus excelsior* L.	90	18	15	90	Samsun	İlkadım	Kale Mah.
24	Dişbudak	*Fraxinus excelsior* L.	90	18	15	60	Samsun	İlkadım	Kale Mah.
25	Meşe	*Quercus robur* L.	280	25	22	160	Samsun	Atakum	Körfez Mah.
26	Ihlamur	*Tilia rubra* D.C.	130	25	15	70	Samsun	Çarşamba	Sarıçalı Mah.
27	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	350	26	25	120	Samsun	İlkadım	Kale Mh.
28	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	160	20	18	90	Samsun	Çarşamba	Sarıçalı Mah.
29	Dut	*Morus alba* L.	160	20	16	110	Samsun	Çarşamba	Ahubaba Mah.
30	Dut	*Morus alba* L.	180	15	15	110	Samsun	Çarşamba	Ahubaba Mah.
31	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	300	19	27	76	Samsun	Ondokuz mayıs	Yukarı Engiz Mah.
32	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	300	20	30	102	Samsun	Ondokuz mayıs	Yukarı Engiz Mah.
33	Servi	*Chamaecypais Nootkatensis*	120	22	7	90	Samsun	Ondokuz mayıs	Yukarı Engiz Mah.

EK 2 Samsun İli Aday Anıt Ağaçlar (devam)

34	Dişbudak	*Fraxinus excelsior* L.	110	90	28	11	Samsun	Ondokuz mayıs	Yukarı Engiz Mah.
35	Dişbudak	*Fraxinus excelsior* L.	150	56	25	15	Samsun	Ondokuz mayıs	Yörükler Mah.
36	Dut	*Morus alba* L.	280	74	15	15	Samsun	Ondokuz mayıs	Yörükler Mah.
37	Dişbudak	*Fraxinus excelsior* L.	95	60	25	20	Samsun	Bafra	Doğanca Mah.
38	Meşe	*Quercus robur* L.	230	120	16	20	Samsun	Vezirköprü	Susuz Mah.
39	Porsuk	*Taxus baccata* L.	240	45	15	8	Samsun	Vezirköprü	Susuz Mah.
40	Doğu çınarı	*Platanus orientalis* L.	220	60	20	14	Samsun	İlkadım	Kale Mah.

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Nisanur KUNT

Doğum Yeri : Ordu

Doğum Tarihi : 10 Ekim 1988

Medeni Hali : Evli

Yabancı Dili : İngilizce

Eğitim Durumu

Lise : Gazi Anadolu Lisesi (2006)

Lisans : Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü (2011)

Yüksek Lisans : Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Biyoloji Anabilim Dalı (Şubat 2018)

Çalıştığı Kurumlar ve Yıl

ADEKA İLAÇ San. Ve Tic. A.Ş. Kalite Kontrol Analist (2012 - 2014)

Afyon Şeker Fabrikası Kalite Kontrol Laboratuvarı Mühendisi 2017 –